ACTIVITATS CALENDARI:

Justificació:

Al llarg de la història s'ha invisibilitzat les dones i la seua aportació a la societat. La història ha sigut estudiada segons la visió d'una part de la població (els homes) Les dones al llarg de tota la història han participat activament en ella, encara que siga difícil trobar constància d'això.
Moltes dones han sigut invisibilitzades, dins de la música també, cognoms com Mozart, Mendelssohn, sempre han sigut relacionats amb homes, però què us sembla si us dic que també hi ha dones amb aquests cognoms que per ser germanes o esposes d'homes famosos han sigut totalment invisibilitzades? En aquest calendari volem homenatjar dones creatives, compositores, que van lluitar contra els cànons socials establits que els relegaven a un segon pla.
També intentem que totes les xiquetes tinguen referents femenins dins de tots els camps del saber, de la cultura i de la ciència. Els 365 dies de l'any tenen com a efemèrides esdeveniments sobre dones o assoliments que s'han aconseguit en les lluites feministes.
Aquest calendari només és una mostra, en el dossier on es recullen la biografia de les dones del calendari s'han incorporat moltes altres dones. Al final d'aquest dossier amb activitats es recullen una sèrie de recursos per a treballar a l'aula

Objectius:

1. Fomentar relacions d'equitat entre gèneres.
2. Visibilitzar l'aportació de les dones en la societat.
3. Utilitzar els mitjans de comunicació com a font d'informació.
4. Crear esperit crític davant la desigualtat entre homes i dones.
5. Corregir determinats aspectes de la realitat a través d'una situació lúdica.
6. Visibilitzar la genealogia dels moviments de dones amb objectius feministes.

7. Reconéixer la contribució del feminisme al desenvolupament de les societats democràtiques.
8. Visibilitzar i valorar la lluita de tantes dones en pro de la consecució dels nostres drets.
9. Completar els currículums educatius amb perspectiva de gènere i feminista.

Metodologia:

L'alumnat tindrà un paper actiu. A través de la investigació aniran descobrint noves situacions. Es fomentarà el treball en grup i el diàleg i el debat per a així aconseguir un aprenentatge significatiu. El paper del professorat serà orientar i guiar l'alumnat, així com motivar-los.

GENER: DONES EN L'ANTIGUITAT I EDAT MITJANA.

DE 0 A 3 ANYS

1. Activitat: canvi de rols.
Informem les famílies dels xiquets i xiquetes amb temps suficient perquè els aconseguisquen disfresses de trobairitz i de trobadors, amb instruments adients a l'edat de cada xiquet i xiqueta. Un dia determinat fem el ball disfressats i acompanyats de música medieval (la cançó de Beatriu de Dia “A chantar”) i dels seus propis instruments (joguets, fabricats amb cartó...)

DE 3 A 6 ANYS

1. Activitat: projecte les trobadores.

Per a començar el projecte realitzarem una pluja d'idees per a saber el que sap el nostre alumnat, també decorarem l'aula i les cadires amb banderes que contindran l'escala musical: DO, RE, MI, FA, SOL, LA, SI, DO i les cadires amb siluetes de castells.
Taller d'Artesania: per a elaboració d'instruments medievals. Realitzaren la manualitat amb material reciclat: castanyoles, cascavells, panderetes o tambors (amb diferents caixes, botelles decorades amb gomets…). Taller de l'enginy. Amb un dau gegant (s'usaran pictogrames o paraules segons el nivell de l'alumnat) dividim a la classe en dos equips i cada equip haurà de completar el seu mural gegant i posar un gomet cada vegada que endevine el vocabulari del nostre projecte. Si els torna a eixir, en el dau, una paraula ja aconseguida perd torn i li toca a l'altre equip.

Activitat: coneix a Beatriu de Dia.
Hola xiquets i xiquetes!
Sóc la trobadora Beatriu de Dia. He estat aquesta nit visitant la vostra ciutat i la contornada, i recitant cançons i poemes, però em tem que he perdut el meu llaüt i el necessite per a recitar els meus poemes. Serien ses senyories tan gentils i amables d'ajudar-me a trobar-ho. Els estaré gratament agraïda i després de la seua valerosa gesta els oferiré un gran banquet medieval. Molt atentament Beatriu de Dia.
Després de llegir la carta començarem amb una pluja d’idees: Què és una trobadora?, què sabem de l'edat mitjana, del llaüt…?
També es pot visualitzar el vídeo sobre l'edat mitjana, per a ampliar els coneixements de l'alumnat: https://www.youtube.com/watch?v=3kgoewzgf-u&feature=share
En finalitzar el nostre projecte escriurem una carta (amb ajuda de xiquetes i xiquets) per a oferir un banquet medieval en el qual ensenyaran a les seues famílies tot allò aprés. Un exemple del resultat final que exposaran davant els seus pares d'un projecte de trobadores i castells: https://www.youtube.com/watch?v=m-k00t3wrha&feature=youtu.be
Ací tenim algunes fitxes per a treballar els instruments musicals: de percussió, corda i vent.

Nombre:_____ Fecha:_____

INSTRUMENTOS MUSICALES

Colorea los instrumentos musicales cuerda.

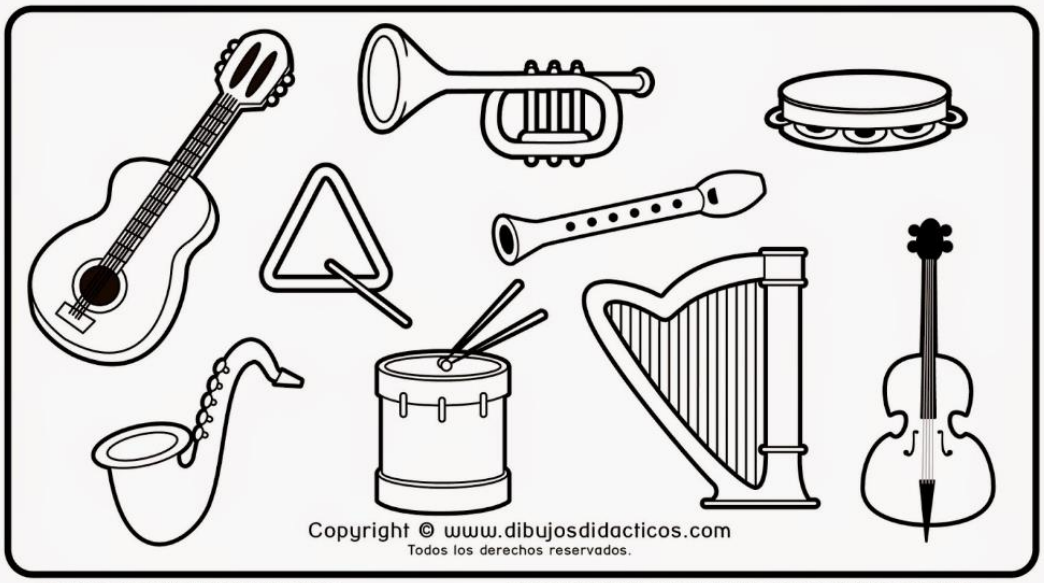

Copyright © www.dibujosdidacticos.com
Todos los derechos reservados.

Seguinos en Twitter: @dibusdidacticos Facebook: http://www.facebook.com/pages/Dibujos-Didácticos

-

Nombre:_____ Fecha:_____

INSTRUMENTOS MUSICALES

Colorea los instrumentos musicales viento.

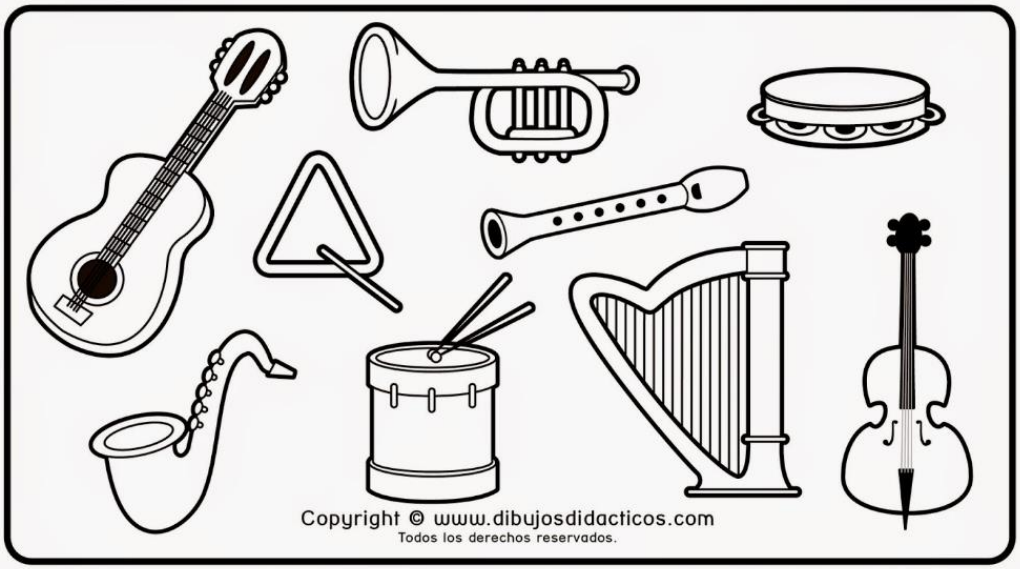

Copyright © www.dibujosdidacticos.com
Todos los derechos reservados.

Seguinos en Twitter: @dibusdidacticos Facebook: http://www.facebook.com/pages/Dibujos-Didácticos

Nombre:_____ Fecha:_____

INSTRUMENTOS MUSICALES

Colorea los instrumentos musicales percusión.

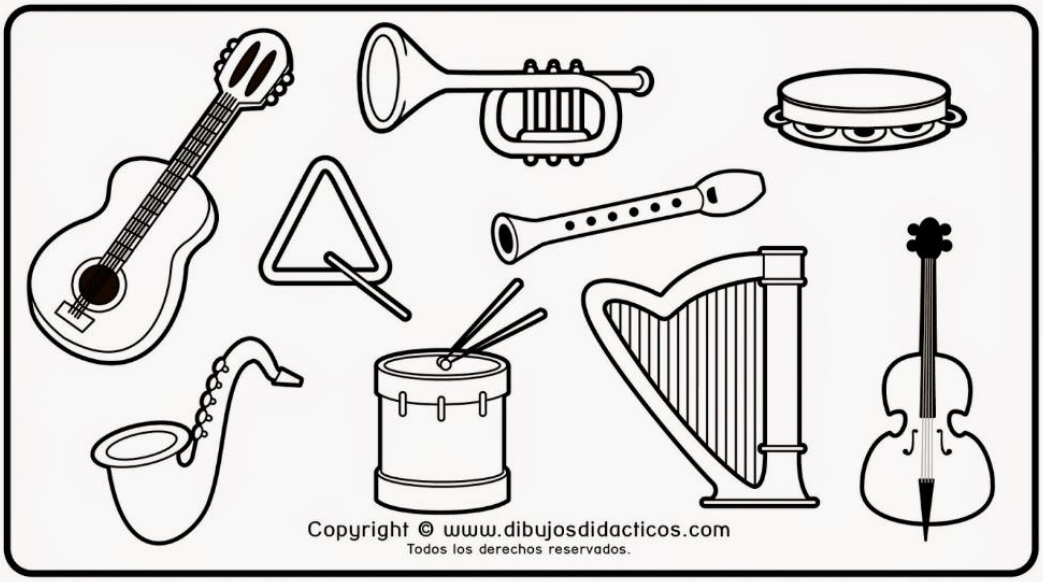

Copyright © www.dibujosdidacticos.com
Todos los derechos reservados.

Seguinos en Twitter: @dibusdidacticos Facebook: http://www.facebook.com/pages/Dibujos-Didácticos

Nombre:_____ Fecha:_____

INSTRUMENTOS MUSICALES

Completa las líneas punteadas según conrresponda.

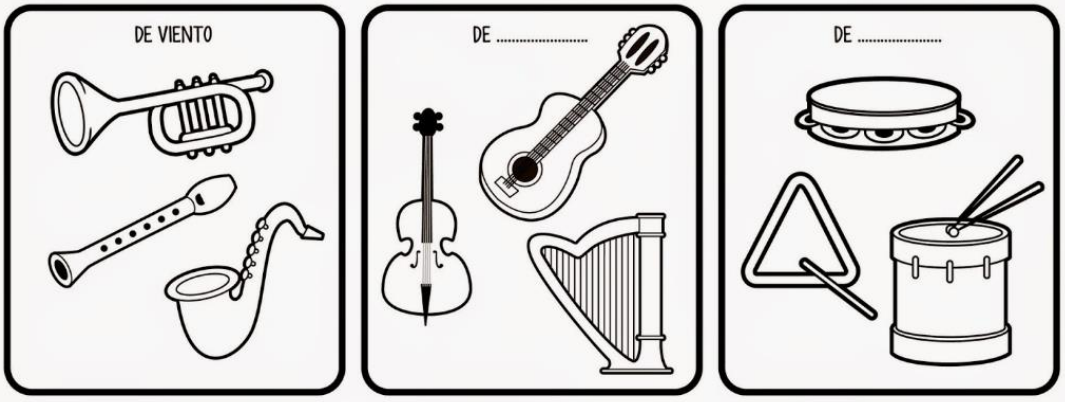

Copyright © www.dibujosdidacticos.com
Todos los derechos reservados.

Seguinos en Twitter: @dibusdidacticos Facebook: http://www.facebook.com/pages/Dibujos-Didácticos

Nombre:_____ Fecha:_____

INSTRUMENTOS MUSICALES

Une con una flecha de color según corresponda.

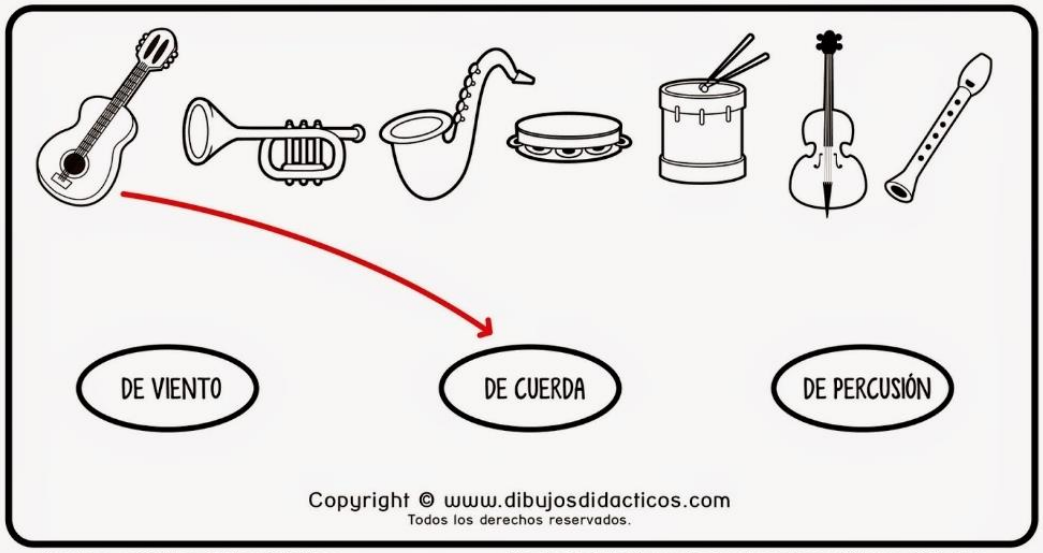

DE VIENTO

DE CUERDA

DE PERCUSIÓN

Copyright © www.dibujosdidacticos.com
Todos los derechos reservados.

Seguinos en Twitter: @dibusdidacticos Facebook: http://www.facebook.com/pages/Dibujos-Didácticos

---

DE 6 A 9 ANYS

1.Activitats: recuperant la història.
Per a presentar les activitats els ensenyarem imatges per a veure que pot saber o conéixer el nostre alumnat i després els contarem alguna història sobre alguna de les nostres protagonistes. L'objectiu és ressaltar la labor de les trobadores i iniciar en la poesia i les rimes senzilles.

2. Joc "El donat trobador", amb la paraula que t'ix del dau fas una rima/poema. Les paraules usades poden ser referents a les trobadores (valenta, donzella, llaüt, arpa, castell, poesia) i a la música (palmes, peus, ball, donar la volta, salta i palmes a les cames). L'alumne o alumna llança el dau i amb la paraula que li ha eixit ha de pensar una rima o escriure un poema per a atendre la diversitat, si se'ls complica els donarem pistes) i tindran un temps per a aprendre-li'l i fer un ball amb els passos que els hagen eixit, per exemple: cada vegada que isca trobadora hauran de donar una palmada.
3. Per a preparar una activitat per al Dia de la pau i amb la nostra temàtica de la música els ensenyarem al nostre alumnat un altre model de poesia: el cal·ligrama i poemes visuals.
El cal·ligrama és un poema, frase o paraula la finalitat de la qual és formar una figura sobre el que tracta en la qual la tipografia, cal·ligrafia o el text manuscrit s'arregla o es configura de tal manera que crea una espècie d'imatge visual. La imatge creada per les paraules expressa visualment el que la paraula o paraules diuen. En un poema, aquest manifesta el tema presentat pel text del poema.

Una vegada hagen practicat diverses rimes o poesies senzilles els ensenyarem exemples de cal·ligrames per a fomentar la seua creativitat.

Activitat: Endevina l'instrument de l'Edat Mitjana (arpa, llaüt…), aquesta activitat es basa en el joc del penjat en la qual una alumna o alumne eixirà a la pissarra i assenyalarà els buits del seu instrument usant una fila de guions, que representarà la paraula a endevinar, donant el nombre de lletres.

Activitat: Toca la cançó: lent, llarg o adagi. L'alumnat visitarà l'aula de música on buscaran els instruments que eren habituals en l'Edat Mitjana i després de localitzar-los repartirem diferents instruments de percussió i segons les indicacions de la mestra o mestre hauran de tocar lent, llarg o adagi.

3. Com a activitat d'ampliació podem emprar El joc de les cadires amb música medieval i en cada cadira tindran la imatge o el nom d'alguna trobadora.

DE 9 A 12 ANYS

Activitat: música en la nostra època. Escoltar la cançó “Wallada la Omeya”, del grup rock Sauron i buscar informació sobre la vida i l'obra de Wallada.

https://www.youtube.com/watch?v=LvWXDy9b2oI

Activitat: dividir-se en grups i buscar informació sobre Kassia i Hildegard Von Bingen.
- Situar en un mapa europeu on van viure.
- Comparar la vida de les dues dones.
- Posar algun exemple de les seues composicions musicals.

Activitat
Llig el fragment del llibre: “Missió Trobairitz!” de l'escriptora Cinta Arasa, qui ens ha traduït aquest fragment en el qual Aloma, la gateta major que fa de mentora de la protagonista Trobairitz, li explica què significa el seu nom.

-Les trobairitz són dones com Azalais i Beatriu, les nostres ames. Dones que escriuen poesies, que fan cantar les paraules! Hi ha trobairitz ací, a la nostra ciutat, i en tot Occitània, i més cap al sud, en terres catalanes, i més cap a l'est i encara més enllà, cap a l'oest. Les trobairitz ací escriuen en occità, la nostra llengua, però les altres terres escriuen en català i en italià i potser en alguna altra llengua, jo no estic segura! Em sembla que les trobairitz més conegudes són Almucs de Castellnou, Bieiris de Romans o Maria de Ventadorn. I què més et puc dir? Ja ho saps, escoltar-les és una meravella! Heu pres nota? Bé, ara ja ho sabeu. No solament porte un nom que sona molt bé, sinó que té un significat preciós. No us sembla?
1. Localitza en un mapa d'Europa les zones que es nomenen en el fragment.
2. Investiga sobre la biografia de les compositores nomenades en el fragment.
L'editorial té una guia didàctica amb material per a xiquetes i xiquets i també per a professores i professors i un enllaç amb exercicis on-line (activitats digitals).
https://animallibres.cat/fitxa-llibre_cataleg/items/missio-trobairitz.html

DE 12 A 15 ANYS

1. Activitat: dividir la classe en grups i que cada grup trie a una trobadora per a elaborar una presentació sobre la seua vida i la seua obra.

2. Activitat: veure el fragment de la pel·lícula “Visió” (del minut 1.12,22 a l'1.15,08) sobre la vida de Hildegard Von Bingen, que tracta sobre el seu Drama Litúrgic i respondre a les següents preguntes:

https://www.youtube.com/watch?v=nHGNOd5uQgU&t=96s

- Què és un drama litúrgic?
- En quin idioma està compost?
- Què és el que dibuixa amb una arada en el sòl?

DE 15 A 18 ANYS

1. Activitat: buscar informació sobre la vida de la trobairitz medieval Beatriu de Dia i elaborar una presentació.
Buscar la lletra de la cançó “A chantar...” i descobrir perquè és tan important.
Cantar i acompanyar melòdica i rítmicament dita cançó.
https://cutt.ly/soJcTs

2. Activitat: buscar l'Oda a Afrodita de Safo, dividir-la en cinc parts de les mateixes dimensions. Es fan 5 grups amb l'alumnat (depenent del número seran més nombrosos o menys), i realitzen una il·lustració de la part que els haja tocat. Una vegada acabades es col·locaran en la paret de forma seqüenciada, com si es tractara d'escenes de teatre.
http://ficus.pntic.mec.es/~jmas0085/safo.htm

EDUCACIÓ D'ADULTS

1. Activitat: visionat de la pel·lícula "Visió" de Margaret von Trotta, sobre la vida de Hildegard Von Bingen.
Després del visionat desenvolupar un col·loqui en el qual es tracte de la vida de les dones medievals, de la importància de Hildegard en la defensa dels drets de la dona i de la importància que ella li donava a la música en la vida.
https://www.youtube.com/watch?v=nHGNOd5uQgU&t=96s

2. Activitat: buscar informació sobre l'etimologia de la paraula "lesbiana" i sobre les relacions amoroses en l'Antiga Grècia. Aquesta informació es debatrà i compararà amb el moment actual, s'establiran torn de paraules i intercanvi d'opinions, després el o la docent que haurà anat apuntant idees sorgides del debat, recollirà les deu que més interessants li hagen semblat.

FEBRER: MÚSIQUES RENAIXENTISTES

0-3 anys

DIA DE LA MÚSICA.

Objectiu: L'educadora o l'educador contribuirà a afavorir el desenvolupament del sentit musical a través de la relació establida amb cada xiquet o xiqueta en el desenvolupament de les situacions quotidianes, i que siguen capaces de descobrir, comparar, produir i identificar diferents tipus de ritmes sonors amb el seu cos i amb objectes.

Materials: catifa, caixa cartó de grandària gran, instruments musicals de tela o goma espumeja, instruments musicals reals, equip audiovisual, mural amb fotos de dones amb instruments musicals.

Activitat 1:
* Als xiquets i a les xiquetes se'ls parla suaument de la música amb la qual se'ls ajuda a tranquil·litzar.
* En el bressol i agarrant-se als barrots de la mateixa i a ritme de la música salta i es dóna palmades.
* Preparem el racó de la música, col·locarem un mural on hi haurà fotos de dones amb instruments musicals, li contarem i identificarem que fa cadascuna d'elles, a més hi haurà música ambiental mentre realitzem aquesta activitat aconseguint una major relaxació de les xiquetes i xiquets.
* Proporcionant als xiquets i xiquetes instruments de tela se'ls anima que exploren mitjançant la manipulació.

Activitat 2: L'Assemblea.
* A l'aula l'educadora o l'educador asseurà a les xiquetes i als xiquets en la catifa en cercle, es posa en el centre la caixa d'instruments musicals i se'ls van passant els instruments musicals, introduint-los al seu nivell en la música, contarem històries de dones que es van dedicar a la

música. Finalitzant l'activitat de manipulació dels instruments musicals, passem llavors a la sala de la televisió i se'ls posa un vídeo on es visualitzen dones que toquen els mateixos instruments musicals que ells i elles anteriorment han manipulat.

3- 6 ANYS

Activitat 1
En assemblea fem un breu repàs de les dones i grups de dones triades per al calendari. Ens parem i llegim més detingudament les biografies d'algunes d'elles (8-9), intentant fer un recorregut des de l'antiguitat fins al segle actual. A continuació, buscarem en internet obres de cadascuna d'elles identificant-les amb una fotografia de la/es artista/es. Una vegada fet el recorregut posarem algunes obres a l'atzar i ells/es hauran d'identificar a quina autora/es correspon cada obra.

LES TROBAIRITZ: https://www.youtube.com/watch?v=6bnttn7rw2E

MADDALENA CASULANA: https://www.youtube.com/watch?v=s62w5VuSSvo

MARÍA ANNA MOZART: https://www.youtube.com/watch?v=xxgJnYuOh7I

FRANCESCA CACCINI: https://www.youtube.com/watch?v=xvw66rtLpkg

ARETHA LOUISE FRANKLIN:
https://www.youtube.com/watch?v=6FOUqQt3Kg0

MARÍA CONCEPCIÓN BALBOA BUIKA:
https://www.youtube.com/watch?v=HuofoLitF0E

ANA TIJOUX: https://www.youtube.com/watch?v=S-ZGljqUqWM

ROSALÍA: https://www.youtube.com/watch?v=Rht7rBHuXW8

ROZALÉN: https://www.youtube.com/watch?v=0228mfBzZEk

Activitat 2:
Les obres que hem seleccionat i escoltat ens serviran per a orientar-nos en l'espai gràcies a l'oïda. Posarem un reproductor de música (mòbil, ordinador portàtil, Tablet, …) en un lloc de l'aula, taparem els ulls a un parell de xiquets/as i mitjançant el so d'una de les cançons hauran de trobar d'on ix el so. Es pot fer en grups més grans o individualment.

6 – 9 ANYS

ACTIVITAT PROPOSADA.

Com a activitat per a desenvolupar amb els nostres alumn@s de 6 a 9 anys, proposem treballar les famílies d'instruments pròpies de la música Renaixentista i elaboració d'alguns d'ells amb materials reciclats.

Metodologia:

Per a això començarem donant a conéixer els instruments agrupats en famílies (percussió, corda i vent). Ens podem ajudar de la següent imatge per a l'alumnat de primer i segon curs de primària.

I l'alumnat de tercer curs de primària ja podem fer-li una explicació més completa prenent com a suport el següent enllaç.

https://listas.20minutos.es/lista/instrumentos-musicales-del-renacimiento-365237/

Una vegada hàgem fet el resum dels diferents instruments utilitzats en la música renaixentista, passarem a construir alguns d'ells amb materials reciclats. A continuació, us deixem propostes de com dur-los a terme, materials i imatges per a facilitar el desenvolupament de l'activitat. Una vegada acabats, podem fer una mostra a nivell de centre per a donar-los a conéixer a la resta de l'alumnat, o utilitzar-los dins de l'aula per a acompanyar melodies interpretades per les dones que van destacar en aquest període.

LLAÜT:

Materials:

- Caixa de sabates.
- Gomes elàstiques.
- Rotllo de cartó del paper d'alumini o platico d'embolicar.
- Pals de pol.

Passos:

- Dibuixar un cercle en la caixa de cartó i retallar-lo.
- Amb el cercle que heu retallat farem el següent: tallar per la meitat i dividir en quatre parts iguals. Doblegar per aquestes divisions, quedarà un prisma. Ho enganxem en la caixa, al costat del forat.
- Tallar les gomes elàstiques.
- Fer quatre forats en la caixa a banda i banda del forat i passar les gomes. Fer un nus en els extrems perquè no s'isquen dels foradets.
- Fer quatre talls en el prisma per a passar les gomes.

Si volem, podem fer un mànec per a la guitarra amb un tub de paper de cuina i dos pals de gelat.

XILÒFON:

Materials:
- Diversos gots de cristall.
- Una cullera de fusta i una altra de metall.

Passos:

- Emplenar els gots amb diferents quantitats d'aigua. Perquè siga més atractiva l'activitat podem utilitzar colorant.

Deixem que els alumn@s exploren les qualitats el so colpejant els diferents gots amb totes dues culleres.

CROMORN:

Materials:

- Un tros de mànega o tub de plàstic.
- Cinta aïllant de colors.
- Un embut.

Passos:

- Fes un tall en un dels extrems de la mànega transversal.
- Posa cola en l'embut i introdueix-lo en l'extrem que has fet el tall, cobreix-lo amb cinta per a així evitar que s'enlaire. Pots aprofitar la cinta i anar pegant-la per tot el tub com a decoració.
- Doblega-ho donant-li un gir i esclafant-lo, i pega'l perquè es quede la forma de la mànega amb ajuda de més cinta.
- Finalment ja pots usar el teu instrument casolà.

9- 12 ANYS:

Activitat 1: Gracia Baptista

MATERIALS
-P.D.I (pissarra digital).
-Ordinador.
-Cartolines.

TEMPORALITZACIÓ
5 sessions.

Tasca 1: Música d'una altra època "Conditor Almae"
Visionat del vídeo en youtube sobre "Gracia Baptista, Conditor Almae".
-Xicoteta pluja d'idees de la música escoltada: instruments, època en la qual pensem que està feta...

Tasca 2: Línia del temps: el Renaixement.
Investigació sobre l'any de la composició i que passava a Espanya en l'època. Elaboració d'una línia del temps en cartolina amb tota la informació recollida.

Tasca 3. L**a revista de Gracia.**
Es divideix la classe en grups de 5 i cada grup s'encarregarà d'elaborar un article sobre algun detall de la seua biografia, per exemple: la infància de Gracia, com va ser la seua vida escolar i estudis, la música de Gracia, el paper de la dona en el renaixement... S'elabora una revista conjunta amb tots els articles, la línia del temps realitzada anteriorment i la música de Gracia Baptista i es publica en el periòdic escolar.

Tasca 4: **La vida de la dona Renaixentista.**
Debat per equips sobre com vivien les dones de l'època, quins treballs realitzaven, el paper de l'home, i la poca visibilitat de les dones.

Activitat 2: Maddalena Casulana

MATERIALS
- P. D.I (pissarra digital).
- Ordinador personal.
- Cartolines, colors, fotos, material de reciclat…

Tasca 1: DESCOBRIM MADDALENA CASULANA
Després de repartir la classe en grups de 3-4 components es busca informació sobre la vida i obra de la compositora de forma individual a casa. Es realitza una posada en comú en cada grup, seleccionant la informació més rellevant aportada per cada membre del grup.

Tasca 2: DECOREM LA CLASSE

Cadascun dels grups realitza un mural amb la informació que ha seleccionat. Una dels membres del grup presenta el seu mural, exposa la informació que ha seleccionat i defensa perquè el del seu grup ha de ser triat per a exposar-se a l'aula. Finalment, es tria un de tots.

Tasca 3. SOM MÚSIQUES
Busquem en youtube: “Maddalena Casulano, madrigals” i la comparem amb la música d'una altra autora de la seua època a Espanya, Gracia Baptista: “Conditor Balmae”. Després d'això, fem una comparativa entre les dues autores: veus, instruments….
En grups de 4-5 triar un instrument de l'època present en l'obra d'alguna d'aquestes autores d'aquesta època i confeccionar-ho amb material reciclat per a exposar-ho en el centre.

12-15 ANYS:

Unitat didàctica: Les dones en la música del Renaixement.

Per a alumnes i alumnes de secundària.

Introducció i justificació
És una realitat la invisibilitat de la dona en els llibres d'història. Col·locades en l'esfera d’allò privat, dins de l'estructura patriarcal, han aparegut en l'esfera pública dins del marc de l'excepcionalitat. El món ha estat dissenyat per i per als homes, per això s'ha silenciat constantment la presència de les dones en la història i en les arts. Les dones han tingut negat l'accés a l'educació, la política, i tota activitat professional de prestigi. El segle XX va començar amb la ruptura de les estructures patriarcals avançant progressivament en aquests aspectes, encara que la meta estabilitat del patriarcat manté, encara hui dia, les xarxes de la discriminació. El món de l'art en general, i el de la música en particular ha sigut de difícil accés per a les dones. La dona, associada a l'emoció, en oposició a l'home, associat a la raó, ha sigut col·locada en l'art com a espectadora o afeccionada, virtuosa en l'esfera privada i vetada en l'esfera pública. La dona ha sigut valorada com a musa, com a diletant o, com a molt, possible docent, no obstant això, la genealogia de dona ens mostra que va haver-hi moltes d'elles que van trencar els convencionalismes del seu temps i es van fer un buit dins de la història de la música. Amb aquesta activitat pretenc el reconeixement de la dona relacionada amb la música dins del Renaixement, època d'esplendor cultural en la qual les estructures patriarcals eren clarament endurides per a les dones.

Objectius de la unitat
1. Reconéixer les dificultats de la dona com a professional de la música i estudiar grans figures femenines que van trencar amb les limitacions del seu temps.
2. Observar la producció musical des de la perspectiva de gènere.
3. Ser conscients de les dificultats de les dones per a ser valorades amb rigor i serietat en la producció musical.
4. Reflexionar sobre la invisibilitat de la dona en la història en general, i en la història de la música en particular.
5. Valorar la qualitat artística de la producció musical escrita per dones en el Renaixement.
6. Ajudar les alumnes i alumnes amb vocació musical a reconéixer la discriminació per a les dones en el món de la producció musical, com a primer pas per a desenvolupar les eines necessàries per a superar-ho.
7. Desenvolupar una capacitat crítica en fixar els conceptes vistos al llarg de l'assignatura, abordant-los des d'una altra perspectiva.

Metodologia
La metodologia és analítica, expositiva, de debat i de treball col·laboratiu. S'exposarà la matèria de manera didàctica i amena, amb imatges i àudios, es realitzaran debats en els quals es potenciarà la consciència del constructe gènere i les seues implicacions en l'art i en la vida en general, es treballarà en grups xicotets, investigant sobre les dones músics renaixentistes i després s'exposarà en públic, des d'una perspectiva crítica.

Desenvolupament de la unitat
Pretenem abastar la música del Renaixement, reconeixent les dificultats de gènere específiques que han tingut les dones. Per a això proposarem la realització per grups xicotets de treball que desenvolupen la genealogia de diferents autores i les seues circumstàncies contextuals, des d'una perspectiva crítica de gènere. Aquests temes se centraran especialment en la vida i obra musical de dones músic del Renaixement i representaran diferents aspectes dels problemes que les dones han hagut d'afrontar en el desenvolupament de la seua activitat musical. Dividirem la classe en grups mixtos de tres i cinc alumnes i alumnes, i proposarem un d'aquests treballs a cada grup. Necessitarem el suport de la biblioteca del centre i de l'aula TIC per a la labor d'investigació necessària per a la realització dels treballs. El professor/a en tot moment supervisarà la realització d'aquests, orientant la investigació i proposant pàgines web i bibliografia. Després de l'elaboració dels treballs hi haurà una presentació dels mateixos en PowerPoint amb torn de preguntes i comentaris crítics. Cada presentació es tancarà amb l'audició d'una obra de cada compositora. Una vegada presentats tots es realitzarà una posada en comú general.

1.Contextualització i autores
S'analitzaran les característiques socioculturals del Renaixement i les característiques musicals, aprofundint en els instruments propis de l'època i en el desenvolupament de la polifonia com a transició del cant gregorià a la música barroca.

2. La música des de la interpretació i la música des de la composició. L'àmbit musical interpretatiu, dins del camp domèstic tenia l'acceptació de la dona virtuosa, però impossibilitat de major projecció. La composició, associada a la racionalitat, era negada a les dones, encara que en alguns camps, com el monàstic va poder desenvolupar-se entre les dones.

3.Compositores i intèrprets:
3.1 MaddalenaCasulana (c.1544-1590)
Va nàixer en Casoled'Elsa, compositora, intèrpret de llaüt i cantant. Va ser la primera dona en la història de la música occidental a la qual van editar les seues obres. És autora de quatre madrigals publicats a Florència en 1566 sota el títol de Il Desiderio. En 1568 va publicar a Venècia un altre llibre de madrigals a quatre veus: Il Primer llibre di Madrigali. Orlando di Lasso va dirigir una de les seues obres en la cort de Albrecht de Baviera a Munic. Isabel de Médicis va expressar sobre la seua obra: “desitge mostrar al món, tant com puga en professió musical, l'errònia vanitat que només els homes posseeixen els dons de l'art i l'intel·lecte, i que aquests dons mai són donats a les dones” ... Va morir a Vicenza.

https://www.youtube.com/watch?v=iDAnLolekKIhttps://www.youtube.com/watch?v=s62w5VuSSvo
https://www.youtube.com/watch?v=Lc_fp8LkTPkhttps://www.youtube.com/watch?v=8PlVqYu7Z7w

3.2 Francesca Caccini (1587-c.1640)
Compositora, cantant, professora de música i poeta de començaments del Barroc. Filla del compositor i cantant Giulio Caccini. La germana menor, SettimiaCaccini (“Flora del La”) va ser també compositora. A Florència va desenvolupar gran activitat com a compositora i cantant al costat del seu pare. Va debutar en l'òpera Euridice, presentada en el Palau Pitti durant les noces d'Enric IV de França amb María de Médicis en 1600. Casada amb el músic Giovanni BattistaSignorini, integrant de la Camerata Florentina. Autora de cinc òperes de les quals solament ha sobreviscut La liberazione di Ruggiero, obres religioses, vocals i instrumentals, algunes de les quals es conserven en una publicació de 1618 amb el nom de Musichedelle.Claudio Monteverdi es va sentir impressionat pel seu cant.
https://www.youtube.com/watch?v=ja7ugHH8DtM
https://www.youtube.com/watch?v=xvw66rtLpkg
https://www.youtube.com/watch?v=WYfM65BSodA
https://www.youtube.com/watch?v=xFdrK8iJwqI

3.3 Vittoria Aleotti (c.1575-1646)
Va nàixer a Ferrara, compositora, organista, clavecinista i directora d'un conjunt d'instrumentistes i cantants. Va estudiar música en el Convent Agustí de San Vito de Ferrara. Va compondre motets i madrigals, molts publicats per Amadino en 1593.
https://www.youtube.com/watch?v=9lGnaA8b078
https://www.youtube.com/watch?v=BzvZZq57ohg
https://www.youtube.com/watch?v=7pmZq58FW9c
https://www.youtube.com/watch?v=SnPCO-DWlDM

3.4 Barbara Strozzi (1619-1677)
Naix a Venècia, compositora i cantant també es va enllaçar en Renaixement amb el Barroc. El gros del seu repertori és per a soprano solista amb acompanyament i continu. Diverses de les seues composicions van ser dedicades a Ferran II d'Àustria i a la duquessa Sophia de Brunswick i Lüneberg. Mai va actuar en públic, però va publicar huit volums de música vocal incloent diverses cantates.
https://www.youtube.com/watch?v=9lGnaA8b078
https://www.youtube.com/watch?v=BzvZZq57ohg
https://www.youtube.com/watch?v=7pmZq58FW9c
https://www.youtube.com/watch?v=SnPCO-DWlDM

3.5 Lucrezia Orsina Vizzana (1590 - 1662)
Va entrar en el convent Santa Cristina de Bologna als 8 anys, on va romandre tota la seua vida. Els seus treballs van ser publicats a Componimenti de musicalimotetticoncertati un 1 e più VOCI(Venècia,1623). Les seues obres estan influïdes per les tendències musicals més modernes de la música italiana de l'època, especialment per Monteverdi. Les seues obres abasten solos o duets amb acompanyament continu.
https://www.youtube.com/watch?v=xF8dXiePyVI
https://www.youtube.com/watch?v=CLk2i6zr6kw
https://www.youtube.com/watch?v=cTmx88n_B8E
https://www.youtube.com/watch?v=ywpnNaR9P_k

3.6 IsabellaLeonarda (1620-1700)
Naix a Novara, i ingressa en el Convent de les Verges de Santa Úrsula als 16 anys, va dedicar la seua vida a compondre, decidida a "dedicar les hores de descans a la composició de les meues obres musicals, per a així no faltar a les obligacions de la regla". Tenia habilitat per al cant gregorià i la polifonia. Dita "la Musa di Novara", pensava que el principi de la música era Déu, considerat com la consonància perfecta, amplificada en la Santíssima Trinidad (la tríada harmònica). En algun dels seus escrits la compositora també cita Plató: "Musicamdocet Amor: l'Amor del que és bo i honest tempera i vigoritza les emocions, que són com les cordes de la lira del cor, i brinda a
https://www.youtube.com/watch?v=ODYwlpLeppI
https://www.youtube.com/watch?v=yPwArhHqBsY
https://www.youtube.com/watch?v=Wrvk2NyXx0s
https://www.youtube.com/watch?v=KKmoFtZkFOM

2. Presentacions:
Les presentacions podran realitzar-se amb suport de Power Point. Hi haurà un torn de preguntes per part dels companys/es i un comentari crític del professor/a. En cada cas els alumnes/es, després d'exposar les característiques principals de la carrera musical de les compositores/intèrprets, respondran a les següents preguntes: Quins han sigut les dificultats que ha tingut la compositora per la seua condició de dona en el desenvolupament de la seua professió

musical? Com han actuat els prejudicis de gènere en cada cas? Com han influït aquests prejudicis en el desenvolupament de tot el potencial artístic d'aqueixes dones? Segueixen aqueixos prejudicis actuant d'alguna manera en l'actualitat?

3.Posada en comú
Després d'acabar amb totes les presentacions s'establirà un debat sobre les dificultats específiques de la dona per a desenvolupar la seua activitat en l'ahir i hui del món de la música. El professor o professora aprofitarà per a extrapolar i establir paral·lelismes amb altres facetes del món de l'art i de la vida.

Temporalització justificada
Segona meitat del primer trimestre. Situat en els inicis de la història de la música, es treballen els elements i característiques culturals i musicals pròpies de l'època i s'incideix, transversalizant en la coeducació, en els aspectes de gènere, ampliant la visió genealògica de la dona en l'art. Utilitzarem 3 sessions per al desenvolupament de la unitat. Primer dia: presentació del tema, introducció teòrica de la matèria i formació de grups, repartiment de treballs i començament d'aquests. Segon dia: Realització de treballs amb assessorament en Aula TIC i biblioteca. Tercer dia: presentació de treballs i posada en comú.

Avaluació

- Dels alumnes: els/les alumnes seran avaluats/des de la unitat en el context de la primera avaluació. Els treballs compten fins a un 30% de la nota i s'avaluarà la rellevància de la informació aportada, l'organització del treball, la varietat i qualitat de fonts emprades i la presentació d'aquest. El professor/a elaborarà un document amb els aspectes que considera més importants i l'entregarà als alumnes i alumnes. En l'examen d'avaluació s'inclouran fins a dues preguntes sobre la unitat.

• De l'activitat: l'últim dia de la unitat s'entregarà un qüestionari amb les següents preguntes: Coneixies alguna compositora abans de començar la unitat? Creus que per al públic general aquestes dones són prou conegudes? Creus que la seua obra està prou representada en els llibres d'història de la música? I en els programes de concerts actuals? Creus que ha pogut haver-hi moltes dones que trobant-se davant dificultats semblants han romàs totalment desconegudes malgrat la seua habilitat musical? Quina història t'ha sorprés més? Per què? Pots comentar alguna altra circumstància a part de la música, en la qual l'activitat de les dones no haja sigut considerada per culpa de la discriminació de gènere? A través d'elles es pretén conéixer fins a quin punt ha calat en l'alumnat el missatge coeducatiu de la unitat.

Recursos
Disponibilitat d'aula amb ordinadors i de la biblioteca del centre per a extraure informació. Canó de projecció o pissarra digital, amb equip de so.

15- 18 ANYS:

ACTIVITAT 1:

<u>Reflexiona</u>

Realitzar una reflexió personal sobre la següent frase: “Desitge mostrar al món, tant com puga en aquesta professió musical, l'errònia vanitat que només els homes posseeixen els dons de l'art i l'intel·lecte, i que aquests dons mai són donats a les dones”.

<u>Investiga</u>

Cerca el personatge que va dir la frase anterior, en quin context i perquè.

<u>Debat</u>
Debatem sobre les conclusions extretes de les dues activitats anteriors.

ACTIVITAT 2:

Investiga

Cerca informació sobre les dones músiques del Renaixement i tria una per a posteriorment fer un roll-playing.

Debat

Amb la finalitat de reflexionar sobre l'evolució dels rols de gènere i l'evolució de la dona al llarg de la història obrim un debat a l'aula.
La classe es divideix en tres grups:
a.- Alumnat que debat des del rol de les dones músiques del Renaixement.
b.- Alumnat que debat des del seu propi rol.
c.- Alumnat que actua d'observadors/es.
El grup d'observadors/es pren notes sobre el que més li ha cridat l'atenció del debat per a posteriorment fer una posada en comú en gran grup.

MARÇ: MÚSIQUES DEL BARROC

0- 3 ANYS:

Escoltar la composició Romanesca de Francesca Caccini https://www.youtube.com/watch?v=3AXMule7zqE i que els xiquets i xiquetes de la classe dansen i es moguen per l'espai de la classe. Després els ensenyem una làmina amb una imatge de la compositora i els alumnes i alumnes han de descriure-la.
En paper continu pegar instruments típics del Barroc (clavecí, fagot, violí, òrgan, oboé, timbal) explicant-li'ls als xiquets i xiquetes. Amb pintura de dits decorar el mural.

3-6 ANYS

Relacionar música i emocions.

Posem als xiquets i xiquetes músiques de les tres autores

- Barbara Strozzi: L'Eraclito Amorós https://www.youtube.com/watch?v=3AXMule7zqE
-

- Francesca Caccini: Ciaccona:https://www.youtube.com/watch?v=ja7ugHH8DtM

Escoltaran cada cançó i triaran un color amb el qual identificarien aqueixa cançó i després comentaran com s'han sentit en escoltar-les. Preguntar-los si creuen que és un home o una dona qui ha compost aquestes peces de música. Mostrar-los tres lamines amb els retrats de les dones.

Dansa barroca.

Escoltar la composició Romanesca de Francesca Caccini (https://www.youtube.com/watch?v=3AXMule7zqE) i que els xiquets i xiquetes de la classe dansen i es moguen per l'espai de la classe.
Després se'ls ensenya un vídeo de com vestien i ballaven en aqueixa època. I se'ls anima a practicar alguns passos.

- https://www.youtube.com/watch?v=yr4MLrX_KG0.

- https://www.youtube.com/watch?v=SisP0lotIdI

6- 9 ANYS:
En xicotets grups, han de completar la fitxa següent Per a això hauran de buscar la informació en internet, però podran comprovar si les dades són correctes dins de la sopa de lletres.

1. A quina època o període de la història de la música pertanyen Barbara Strozzi, Elisabeth Jacquet de la Guerre i Francesca Caccini?

2. Qui és considerada la primera dona compositora d'òpera?

3. Com era anomenada afectuosament?

4. Quin era un dels instruments que tocava Francesca Caccini?

5. Barbara Strozzi va ser una de les primeres compositores del S XVI d'un tipus de peça anomenada….., una composició vocal amb acompanyament instrumental , generalment en diversos moviments, que sovint involucra a un cor.

6. Quin tipus de cantant d'òpera va ser Barbara Strozzi?

7. Quin instrument tocava Elisabeth Jacquet de la Guerre?

8. En ser presentada davant Lluís XIV, este va quedar tan impressionat que va ser coneguda com a "xicoteta…"

A	B	C	E	C	C	H	I	N	A
D	E	F	M	N	L	O	P	R	S
G	H	I	J	K	A	M	D	T	B
C	M	A	R	A	V	I	L	L	A
D	J	Z	S	O	E	P	E	V	C
E	C	A	C	C	I	N	I	X	D
G	L	R	M	A	P	R	F	Z	E
O	M	P	U	N	T	S	L	Y	F
P	T	A	I	T	J	T	M	M	G
R	U	I	B	A	R	R	O	C	O
T	V	J	M	T	K	V	R	P	H
S	O	P	R	A	N	O	S	T	Y

SOLUCIONS: 1. Barroc 2. Caccini 3. Cecchina 4. Arpa 5. Cantata. 6 soprano. 7. Clau. 8. meravella

EL BARROC

En oposició a les idees de proporció i equilibri del Renaixement, el Barroc porta un nou estil en el qual tot està molt recarregat i ornamentat.
L'època del Barroc es va caracteritzar pel desenvolupament d'un art que procurava causar sorpresa i va meravellar el públic. Va ser l'edat d'or de la música, perquè no hi havia esdeveniment social en la qual no estiguera present.
El terme Barroc es va prendre de l'arquitectura, on designava una cosa retorçada», una construcció «pesada, elaborada, embolicada». La música del període barroc comprén època cultural europea que abasta des del naixement de l'òpera en el segle XVII (aproximadament en 1600) fins a la meitat del segle XVIII (aproximadament fins a la mort de Johann Sebastian Bach, en 1750).

9 A 12 ANYS
Per a treballar dividim la classe en grups de tres o quatre alumn@s.

1. Cada grup busca informació dels noms més rellevants de la música barroca i després comparteix amb el grup-classe les seues troballes.
2. En grup-classe es plantegen les següents qüestions:
Quantes dones músiques heu trobat en la vostra cerca?
Coneixes a alguna dona música de l'època barroca?

3. Cada grup busca informació d'una d'aquestes dones: Francesca Caccini, Barabara Strozzi i Elisabeth Jacquet de la Guerre. A continuació, els grups elaboren un breu esquema amb la informació i es comparteix amb el grup-classe. Mentre l@s alumn@s realitzen aquesta cerca, escoltem de fons Lagrime Mie de Barbara Strozzi (https://www.youtube.com/watch?v=1z2xtmkqaAs) i Céphale et Procris de E. C. Jacquet de la Guerre:(https://www.youtube.com/watch?v=xsEepShZEPo).

Una vegada compartida la informació, el grup-classe debat sobre aquestes qüestions:
Quines són les fites d'aquestes dones?
Quin era el paper de les dones músiques en el Barroc?
Quines diferències trobeu entre aqueixa època i la nostra quant al paper que realitzen les dones en la música?

4. L'òpera de Francesca Caccini La liberazione di Ruggiero.

a) Ens dividim en grups de tres o quatre.
b) Reproduïm La liberazione di Ruggiero per a inspirar-nos mentre duem a terme l'activitat (https://www.youtube.com/watch?v=WYfM65BSodA&t=1821s).
c) Creem un còmic en el qual imaginem com Francesca va escriure aquesta òpera. Per a això podem tindre en compte la seua biografia (http://www.musicaantigua.com/asi-era-una-de-las-compositoras-mas-importantes-de-la-historia/) i l'argument d'aquesta obra.

12 A 15 ANYS

1r "LA XIQUETA PRODIGI".
Elisabeth Jacquet de la Guerre

http://mvod.lvlt.rtve.es/resources/TE_RZMM18R/mp3/4/9/1553013949394.mp3

Escolta a partir del minut "11.19". En aquest programa de Ràdio Nacional d'Espanya narren la vida d'Elisabeth Jacquet de la Guerre, una gran compositora del barroc francés.
Com hauràs escoltat algunes de les seues obres no van arribar als nostres dies. Quin creus que pot ser el motiu? Per què creus que les obres que va escriure per a Lluís XIV van perdurar en el temps?

Argument:

Existeixen dues poderoses bruixes: la bella Alcina i la intel·ligent Melissa.
Alcina és una maga malvada que utilitza els seus encants per a mantindre captiu a l'heroi Ruggiero a la seua illa màgica. Melissa és qui prevé a Ruggiero dels perversos encants d'Alcina i el convenç perquè abandone l'illa i continue amb la seua noble destinació.
Ruggiero, escapa amb l'ajuda de Melissa i aquesta allibera també a multitud de dones que havien sigut convertides en plantes. Alcina, en veure que això succeeix, entra en còlera, per la qual cosa recorre als seus monstres perquè la vengen.
Finalment, Alcina es transforma en un ésser monstruós abans d'escapar a lloms d'un drac quan esclata en flames la seua illa encantada.

2n Les tres dones estudiades en aquesta època, Francesca Caccini, Bàrbara Strozzi i Elisabeth Jacquet de la Guerre, vénen de famílies de músics. Cerca la vida de dues o tres músiques del segle XXI (de qualsevol estil) i compara la seua situació vital. Creus que l'accés a la formació musical depén de la família de la qual provingues? Creus que els compositors homes tenien les mateixes oportunitats?

3r Cerca a 8-9 compositors i compositores barroques i fes una línia espai temporal sobre ells/es. En ella, han d'aparéixer les nostres tres compositores Francesca Caccini, Bàrbara Strozzi i Elisabeth Jacquet de la Guerre.
Buscant informació sobre elles, has de trobar a qui se li atribueix la "Cantata". Pots buscar alguna cantata i compartir-la amb les teues companyes/us?

15- 18 ANYS:

Músiques del Barroc.

1.- A partir de les següents escoltes es proposa realitzar un qüestionari breu sobre les vides de Francesca Caccini i Bàrbara Strozzi referides en el contingut dels programes de ràdio "Quadern de notes" emesos el 02/09/2017 i el 30/04/2016.
Francesca Caccini: http://www.rtve.es/alacarta/audios/cuaderno-de-notas/cuaderno-notas-francesca-caccini-monteverdi-florencia-02-09-17/4194980/#

Bàrbara Strozzi: http://www.rtve.es/alacarta/audios/cuaderno-de-notas/1940-cuaderno-notas-300416-barbara-strozzi-venecia-del-s-xvii-2016-04-29t15-08-27127/3593033/#

Elisabeth Jacquet de la Guerre: http://www.rtve.es/alacarta/audios/cuaderno-de-notas/1935-cuaderno-notas-250415-elisabeth-jacquet-guerre-2015-04-23t15-59-24740/3105079/#

2.- En el segle XVII era molt comú la pràctica d'un matrimoni pactat a través d'un mecenes. Investiga el cas de Francesca Caccini.

http://www.inmujer.gob.es/areasTematicas/educacion/programas/docs/CreadMusica.pdf

https://www.mujeresenlahistoria.com/2015/12/la-primera-compositora-de-operas.html

3.- Com va arribar Bàrbara Strozzi a sobreeixir de tal manera en una escena cultural majorment dominada per homes si no va arribar a casar-se ni es va dedicar a la vida religiosa? Busca informació sobre la Venècia del segle XVII i planteja el debat sobre les dificultats que les dones trobaven en aquella època per a sobreeixir en les arts.

https://www.monstrousregimentofwomen.com/2016/08/barbara-strozzi-venetian-intellectual.html
https://clasica2.com/clasica/Enciclopedia-Musical/Barbara-Strozzi-1619-1677
https://conlaa.com/reescribir-la-historia-de-la-musica-el-barroco-italiano-barbara-strozzi/
http://www.musicaantigua.com/barbara-strozzi-la-gran-dama-de-la-cantata-barroca/

4.- Comenta el següent quartet, publicat en Diverses Pièces en prose et en vers, au sujet du Parnasse François, exécuté et élevé en bronze en l'année 1718: "Digne de ces rivaux uneix autre Terpsicore, / LA GUERRE, dont els airs enchantent tout Paris, / Sud li bronze muet semble nous dire encore :/ Aux grands Musiciens, j'ai vaig disputar li prix 18". "Digna d'aquests rivals, com segona Terpsícore, /La Guerre, que les seues àries encanten a París, / sembla estar dient en aquest bronze mut:/ 'A músics il·lustres els vaig disputar la Palma'".

Medalla commemorativa d'Elisabeth Jacquet de la Guerre 1718

Tan important va ser en la seua època? Era comú aqueix reconeixement a les dones en el segle XVIII a França? Busca informació per a confirmar la teua resposta.

https://www.bbc.co.uk/music/artists/86233265-959c-4537-a2ee-47160c734e18
https://www.recercat.cat/bitstream/handle/2072/252288/PF%20Irene%20Hern%C3%A0ndez%20Barrios.pdf?sequence=1
http://mujeresenlamusica.blogspot.com/2009/04/arias-y-lamentos-junto-al-clave-notas.html

PERSONES ADULTES:

1.-
- En diferents sessions escoltar fragments de l'òpera de "la liberazione de Ruggiero", de **Francesca Caccini** (1587-1641); alguna cantata de **Barbara Strozzi** (1619-1677) i algun fragment de cantates françoises d'**Elisabeth Jacquet de la Guerre** (1665-1729).
- Explicar a l'alumnat quin paper exercien les dones en la societat d'aqueixa època i per què aquestes dones van arribar tan alt. Per exemple, les dones podien aprendre a cantar o a tocar instruments, però no exhibir-se davant uns altres. L'esfera pública i l'esfera privada estaven molt diferenciades. I aquestes dones van tindre la sort de pertànyer a famílies que es dedicaven professionalment a la música i que no tenien prejudicis perquè elles tocaren en públic.
- Establir un debat sobre com influeix hui en les dones la diferenciació entre les esferes d'allò públic (societat) i d'allò privat (casa). Com es relacionen aqueixos dos mons per a moltes dones?

2.-
- Demanar als i les alumnes que busquen articles en internet sobre els estudis que mantenen que **la música clàssica, actualment, és un món d'homes**. Defensen que en les orquestres ja es van veient dones instrumentistes, però no hi ha quasi directores d'orquestra, la gran majoria dels compositors que assisteixen als festivals de música clàssica són homes i també els intèrprets.
- Respondre per escrit a les següents preguntes: Per què ocorre això? El món de la música és un reflex de la societat patriarcal? Què es pot fer per a garantir la igualtat d'oportunitats?

3.-
- Proposem que els/les nostres alumnes facen un estudi sobre les **lletres masclistes de les cançons**. Hauran de fer una classificació de les cançons on apareguen dones suplicant, homes aprofitant-se de les dones, estereotips, micromasclismes, rols de gènere, burles, violència, ...
- L'objectiu és que es prenga consciència que el que una determinada cançó està transmetent no és allò adequat i que no hem de reproduir-ho. Els/les cantants tenen molta repercussió social i poden influir en el comportament de les persones. Se'ls ha de demanar responsabilitat per a educar a través de les cançons. Ells/es poden transformar la manera d'entendre la societat de les persones que les escolten.
- S'obrirà un debat sobre si les lletres masclistes s'han de considerar llibertat d'expressió i creativitat dels i les artistes.

ABRIL: MÚSIQUES EN EL CLASSICISME

0-3 ANYS:

Materials: Sonata núm. 3 en La major de Marianne Von Martínez.
https://youtu.be/67LcQ8tLK3Q

Metodologia: GC
- Audició. Objectiu: buscar relaxació i estimulació auditiva.
- Sentim la música en el nostre cos, donant palmades en panxa, cuixes i cara.

3-6 ANYS:

Materials: cartolines i fotos, música https://cutt.ly/woxfci

Metodologia: GC

Música lenta i ràpida. Desplaçament al ritme de la música.

Dibuixem la música amb el nostre cos:
- Sons aguts: ball de puntetes
- Sons greus: exercicis en el sòl

Presentació protagonistes mes d'abril. Distribució de fotos i noms. Associació foto-nom.

6-9 ANYS:

Materials: Guitarra, tambor, pandereta, triangle, xilòfon, platerets, flauta.
https://joutu.be/iZjLXtHscug Enregistrament sons
https://g.co/kgs/q4Kk6B La porta violeta

Metodologia: GC
- Interpretació lliure amb instruments musicals
- Enregistrament amb sons que es donen en la naturalesa (aigua, ocells...)
- Escolta atenta i identificació de sons
  - -Escolta de la cançó La porta Violeta de Rozalén
  - -Escenificació

9-12 ANYS:

Dibuixant la música de María Teresa von Paradis.

Materials: coixí, agulles i peces de fusta de diferents grandàries.

Concert de piano KV 456 en Si bemoll major de 1784 (Sicilienne), de Maria Teresa Von Paradis.

Metodologia: Grups 3-5 persones. Distribució i materials. L'alumnat dibuixa la música que està escoltant utilitzant per a cada tipus de so (agut, greu, amb més o menys durada, silencis…) alguna de les peces que té segons considere. Cada grup haurà elaborat un dibuix on cada peça té un significat. Acabada l'activitat cada grup explica el seu dibuix.

Comentem la biografia de l'autora.

12-15 ANYS: Música

Materials: Pel·lícula Nannerl, la germana de Mozart *https://youtube.be/EWxQx-gC4sU*

Metodologia: Passada de la pel·lícula de la vida de la germana major de Wolfgang Amadeus Mozart.
Després del visionat s'organitza la classe en grups de 3-5 persones i es demana que elaboren unes conclusions que després es posaran en comú.

15- 18 ANYS: Com ser dona i música i no morir en l'intent

Materials: Telèfon o dispositiu amb càmera per a gravar vídeo i poder reproduir música. Concert de piano en La major de Marianne Von Martínez o Sonata núm.3

https://youtu.be/67LcQ8tLK3Q

Paper pinotxo de colors, llana, roba per a disfressa…

Metodologia: Grups de 5-7 persones. Estudiar la biografia d'autores com Marianne Von Martínez. Desenvolupament d'un guió de performance, xicotet curt o representació d'alguna escena de la vida de l'autora. Enregistrament. Passada de tots els vídeos en la classe i debat.

Persones adultes:

Materials: https://cutt.ly/BoXg0g

"Amigues"

Metodologia: GC, xicotet grup
- Escoltar cançons masclistes actuals i comentar-les en classe
- Prendre una cançó que agrade l'alumnat i canviar la lletra en clau feminista
- Buscar un relat que reflectisca les situacions de desigualtat que pateixen les dones en la vida diària i adaptar-lo per al teatre. Buscar les músiques adequades per a cada escena
- Treballar el poema-cançó Amigues d'Ana Belén per a parlar de la "Sororitat".

MAIG. CANÀRIES: MÚSIQUES EN EL ROMANTICISME

0 A 3 ANYS.

Les activitats de 0 a 1 any estaran relacionades amb el descobriment de la parla per mitjà de la música:
_ El bebé interactua amb la música a través de la presència d'un objecte a la mà o el simple moviment de la mateixa mentre cantem la cançó dels 5 Llobets anem movent la mà dient al ritme de la cançó: "Cinc llobets té la lloba, cinc llobets darrere de l'escombra".
_ Utilitzar sons sorpreses que els provoque riure alhora que aparec o desaparec: M'oculte darrere d'un bolquer o un altre objecte i isc de forma sorprenent dient després d'o un altre so sorpresa.
Les activitats d'1 a 2 anys ja són més interactives i seran provocadores del llenguatge i del moviment: Saludar a l'inici del dia amb una cançó.
_ Asseure a la criatura damunt de les cames de l'educadora o educador que anirà cantant i movent-se al ritme que marca la cançó "Al pas, al pas / Al trot, al trot / Al galop, al galop. Anirà augmentant la rapidesa tant en cantar com en moure's.

_ Amb el mateix procediment que l'anterior cantar: “Mixonetes, arrapetes, vindrà el gatet, farà sopetes, xap, xap, xap en les galtetes” Mentre es canta la cançó es realitzen parades perquè diguen el que segueix.
Les activitats a partir dels 2 anys i a vegades abans es posen a la disposició de l'alumnat instruments de percussió; tambor, cascavells, uns altres perquè els toquen i es familiaritzen amb els sons. Una vegada reconeixen els sons es juga a desplaçar-se en la direcció en què se sent un so. A associar sons amb ordres, com per exemple: Sona el tambor braços a dalt, si és el triangle saltem i així successivament.
Joc de la cadireta: Es col·loquen cadires en cercle, una menys que el número d'alumnat. Al ritme de la música ballaran al voltant de les cadires en parar-se la música s'asseuran i qui quede sense cadira estarà eliminat i així successivament fins que quede una sola persona.

3 a 6 ANYS.

Com a premissa escoltar música de tota mena tant en la família com a l'escola des que s'està en el ventre matern.

1a Activitat. Reunit l'alumnat en l'assemblea se'ls comenta la importància que han tingut les dones en la música al llarg de la història. Se'ls pregunta si coneixen a alguna dona que es dedique a la música i anem anotant el seu nom i el de l'artista que coneixen en xicotets papers amb la finalitat de portar-ho a casa i investigar sobre la mateixa amb la seua família al llarg de la setmana. Aquest treball es presenta als seus companys i companyes. Si és possible se'ls demana convidar l'artista a realitzar una audició, ball, cant a l'aula.
2a Activitat. Realitzar una musicograma (Dibuixar símbols que fan referència a diferents elements musicals de forma ordenada per a aprendre a llegir música) amb les aportacions de l'alumnat. Llegir la història en gran grup i després portar-la a l'acció. En aquest exercici utilitzarem instruments realitzats a l'aula amb materials reciclats.

NOTA: Les mateixes activitats serveixen per als tres nivells augmentant la dificultat de les activitats segons l'edat.

6 a 9 ANYS.

Una vegada distribuït l'alumnat en tres grups heterogenis, cada grup buscarà tota la informació que trobe d'una de les músiques de les tres que li haurem presentat i la imprimirà: Fanny Cecilie Mendelssohn Bartholdy (a posteriori Fanny Hensel), Teresa Carreño García i Cécile Louise Stéphanie Chaminade.

1. Què significa la paraula “antisemitisme?”. Quan lliges la informació sobre Fanny Mendelssohn t'apareixerà aquest terme.

2. Where does she from? (Join with points).

Cecile Chaminade	Caracas (Veneçuela)
Teresa Carreño	París (França)
Cecile Mendelssohn	Hamburg (Alemanya)

3. Quina educació va rebre Cecile Mendelssohn i en quin horari?

4. Per què creieu que algunes composicions de Cecile (446) eren atribuïdes a propòsit al seu germà Félix quan es llançaven al públic?

5. A quina edat va començar a tocar el piano Teresa Carreño?

6. Per què va marxar Teresa Carreño de Veneçuela? Té alguna cosa a veure amb les raons per les quals marxa hui la gent d'aqueix país?

7. Cécile Chaminade, va rebre classes de piano de la seua mare. Quan es va plantejar la possibilitat d'estudiar en el Conservatori, el seu pare es va negar i va tindre la possibilitat de rebre classes a la seua casa. Per què creieu que el seu pare es va oposar al seu ingrés en el Conservatori?

9 a 12 ANYS. -

Una vegada distribuït l'alumnat en tres grups heterogenis, cada grup buscarà tota la informació que trobe d'una de les músiques de les tres que li haurem presentat i la imprimisca: Fanny Cecilie Mendelssohn Bartholdy (a posteriori Fanny Hensel), Teresa Carreño García i Cécile Louise Stéphanie Chaminade.

1. Què significa la paraula “paternalista” que apareix en la informació sobre Cecile Mendelssohn?

2. A què creus que es refereixen quan diuen que a les dones se'ls ensenya lectura, escriptura i “arts d'ornamenatció”?

3. Binds with arrows.

Cecile Mendelssohn	she played the piano in White House for Abraham Lincoln
Cécile Chaminade	was Jewis and converted to Protestantism
Teresa Carreño	received the french Légion d’ Honneur for the first estafe a woman composer

4. Què li va ocórrer professionalment a Teresa Carreño quan va tornar a Veneçuela convidada pel seu president?

5. Qui va convidar Cécile Chaminade a Anglaterra després de l'èxit del seu primer concert? En quin altre lloc va adquirir gran fama com a concertista?

6. Cécile Chaminade va ser coneguda, sobretot, per les seues composicions per a i les que era composicions vocals amb acompanyament de piano.

7. Les cendres de Teresa Carreño reposen al Panteó Nacional, i el Complex Cultural de Caracas porta el seu nom.

Com a activitat final, se'ls proposa a tots dos grups, la confecció d'un mural on es reculla la informació més important de les tres músiques, il·lustrat per les fotos que han imprés.
També, fer un llistat de músiques canàries especificant si són compositores, cantants de quin estil, les dones solistes de folklore canari…

12 A 15 ANYS
Activitat
Indagar en les biografies de Fanny C. Mendelssohn Hensel, Teresa Carreño García i Cecile L. Stephanie Chaminade. Reflexionar tots aquells aspectes que trobes en les seues vides en els quals el fet de ser dona va dificultar la seua dedicació a la música.

15 A 18 ANYS
Activitat
Per grups mixtos de 4 alumnes i alumnes elaborar un dossier amb dones destacades en el camp musical del S.XIX
És igual el percentatge que troben entre homes i dones?
Quines mesures prendríeu per a esmenar aqueixes diferències?

Quines diferències trobes entre el S.XIX i el S.XXI?

PERSONES ADULTES:
Activitat
Buscar informació sobre les dones proposades.
Van poder desenvolupar la música a les seues ciutats d'origen? Amb quines dificultats es van trobar?
Debat sobre les dificultats trobades per aquestes dones. I si hagueren sigut homes?

JUNY. GALÍCIA: SEGLE XX. Compositores actuals que trenquen motles.

1 A 3 ANYS

L'orquestra, sentir, sentir, tocar, conéixer

Materials: Instruments diversos, batuta, punxons i suros.

Metodologia: Activa i participativa. Gran grup
Activitat:
Els alumnes i alumnes han de tancar els ulls i escoltar aquesta orquestra

https://www.youtube.com/watch?v=BANnjzMgjqs

Posteriorment, s'asseuran en la catifa i la mestra o mestre aniran tocant els diferents instruments, passant-los al grup perquè els exploren, d'un en un. Li'ls donarem tots junts i els tocaran. Es formarà un soroll molest. Els recollirem, i els parlarem de les directores i directors d'orquestra, com per exemple Giséle Ben Dor.
Tornaran a veure el vídeo, ara amb els ulls oberts.
Els donarem una foto de Giséle, hauran de picar-la i es pegarà en una cartolina on col·locaran tots els instruments a mesura que es van treballant.

3 A 6 ANYS

Directora per un dia

GISÈLE BEN-DOR. - (nascuda a l'Uruguai, el 26 d'abril de 1955) directora d'orquestra

Materials: reproductor d'àudio i vídeo, pals en forma de batuta.

Metodologia: aprenentatge per imitació

Activitat: És millor realitzar aquesta activitat a la sala d'ús múltiples.
Els ensenyarem una foto d'una directora d'orquestra. I els farem les següents preguntes:
Qui creus que és?
A què es dedica?
Què necessita una persona per a ser directora d'orquestra?
Mostrarem la següent imatge:

Es repartiran els pals que tenim en forma de batuta.
L'alumnat serà directora i director d'orquestra per un dia com Giséle
https://www.youtube.com/watch?v=ndm7ghpo-ou
Primer veuran el vídeo, per conéixer el que fa Giséle. Posteriorment, imitaran els moviments de Giséle, en la meitat de la projecció, s'apagarà el vídeo, només es deixarà l'àudio perquè l'alumnat s'expresse lliurement.
Després dibuixaran les diferents músiques i músics de l'orquestra, es retallarà, amb una solapa davall. Es dobleguen per la solapa perquè es posen dempeus, es peguen en un cartó, disposant tots els instruments i les músiques i músics.
En gran, en la part posterior, escriurem el nom de la directora Gisele Ben-Dor.

6 A 9 ANYS

Volar a planetes llunyans

PINAR TOPRAK (nascuda a Istanbul, però que va estudiar als EUA) ha treballat en la banda sonora del famós joc Fortnite i la compositora de la BSO de Capitana Marvel.

Materials: reproductor d'àudio i vídeo, paper d'embalar de diferents colors, diferents materials de pintura: retoladors, ceres, pintura de dits...
Metodologia: cooperativa en gran grup.

Activitat:
Es distribuirà paper d'embalar de diferents colors en una gran taula en una cantonada de la classe.
Les/els alumnes han de tombar-se en el sòl, amb els ulls tancats i escoltar la banda sonora de la pel·lícula Capitana Marvel.

https://www.youtube.com/watch?v=nHHuD8OnOjE

Mentre escolten la banda sonora, després de cinc minuts, s'alçaran i aniran a la taula. Hauran d'expressar el que els transmet aqueixa música. Aquesta va passant per diferents cançons i han de deixar fluir la imaginació.
Posteriorment els explicarem quina banda sonora és i parlarem de PINAR TOPRAK.
Han de dibuixar la compositora, pegar els retrats sobre els cartells que hagen fet. Escriuran el seu nom en gran i tota la informació que esbrinen d'ella en frases curtes, per a pegar-les en el cartell.

9-12 ANYS

Rapegem a una gènia

Materials: projector i ordinador amb connexió a internet.

Metodologia: Activa, participativa. Gran grup

Activitat:
Rosa García Ascot va ser admirada per molts intel·lectuals de la seua època. Entre ells Federico García Lorca qui li va dedicar un poema. Utilitzarem aquest poema com a text per a compondre un rap. Pots triar com a base musical qualsevol base de rap que t'agrade de distribució lliure que hi ha en youtube.
Poema: http://poesiadelorca.eu/poemassueltos1/enelcumplea%C3%B1osdeR.G/

Música: https://www.youtube.com/watch?v=2Y2M-8JG_qY

12-15

Invisibilitzada

Materials: no es requereixen

Metodologia: Activa, participativa. Xicotets grups de tres o quatre persones.

Presentarem breument l'autora en l'assemblea de la classe mentre sona una de les seues composicions. Per grups investigaran sobre la importància de la vida i l'obra de Rosa García Ascot. Posada en comú en classe.
Posteriorment, han de reflexionar en un text de 150 paraules sobre per què la societat masclista espenta algunes dones a l'oblit mentre encastella als seus marits.

Anys després, una pianista recull en un disc l'obra de Rosa García Ascot
http://www.rtve.es/alacarta/videos/telediario/cien-anos-despues-pianista-recoge-disco-obra-rosa-garcia-ascot/3514952/

Les compositores espanyoles: Rosa García Ascot
https://mujeryguitarra.wordpress.com/introduccion/las-compositoras-espanolas-de-obras-con-guitarra/rosita-garcia-ascot/

Rosa García Ascot va tindre un marit que no va retallar la seua carrera
https://periodistes-és.com/eva-moreda-rosa-garcia-ascot-va tindre-un-marit-que-no-retalle-la seua-carrera-113270

Una compositora? Deixa'm pensar... https://www.beckmesser.com/trabajos-discograficos-reivindican-compositoras/

Música electrònica i sintetitzadors: Wendy Carlos.

Materials: no es requereixen

Metodologia: Activa, participativa. Xicotets grups de tres o quatre persones.

Li proposarem a l'alumnat investigar sobre la vida i les obres musicals d'aquesta autora del segle XX.
La investigació haurà d'incloure la música electrònica, la importància dels sintetitzadors en la música i sobre què és la transsexualitat.
Hauran de reflexionar sobre el fet que l'obra més famosa de la seua autora que estiguera tres anys en el Número 1 de les llistes de vendes i obtinguera tres premis Grammy, però fóra censurat i silenciada per la crítica.
https://es.wikipedia.org/wiki/Wendy_Carlos

https://viciousmagazine.com/trans-encumbro-a-la-musica-electronica-wendy-carlos/

Posada en comú de la investigació i realització d'un xicotet vídeo, una presentació en ordinador o murals de cartolines per a col·locar en els corredors del centre.

Dones directores d'orquestra: GISÈLE BEN-DOR.

Materials: no es requereixen

Metodologia: Activa, participativa. Xicotets grups de tres o quatre persones.
Presentarem a la nostra artista a la classe mentre escoltem alguna de les seues composicions. Investigaran per grups noms de directores d'orquestra assenyalant els fets més destacats en la seua carrera. Durant tot el mes, cada dia de classe, pujarem a les RRSS (Twitter, Facebook, Instagram) la foto d'una directora d'orquestra i una obra dirigida incloent auditori i data del concert. També valdrà una frase de contingut feminista dita per la directora.

Es tracta d'omplir les xarxes amb imatges de dones directores perquè el que no es veu, del que no es parla, no existeix. Els farem veure a l'alumnat que quants més referents de dones coneguem més normalitzarem aquesta situació de desigualtat.

ACTIVITATS 15-18

Debat: Videojocs i Masclisme.

Materials: projector, ordinador amb connexió a internet.

Metodologia: Activa i participativa. Gran grup

Mentre la música de **Pinar Tropak (**Fortnite, Capitana Marvel, etc.), sona a l'aula presentarem breument a aquesta autora (dossier) i presentarem el debat:

Moltes persones diuen que hi ha masclisme en els videojocs. Tu què opines?

Per grups en els quals posteriorment hauran de debatre, hauran d'investigar i recopilar arguments, opinions (entrevistes, Twitter, Instagram, Facebook), gràfics... que donen suport a les tesis de la seua investigació.
Hauran de tractar aquests temes:
- reproducció d'estereotips
- Hipersexualització de les protagonistes -masclisme en el joc-,
- les xiques ens saben jugar al Fortnite com els xics -masclisme en la comunitat-
- Insults de jugadors a jugadores – haterisme masclista -
- Elecció aleatòria de personatges
Pujar a Instagram i Facebook fotos i reflexions sobre les conclusions del debat.

Debat dirigit

Consisteix en un intercanvi informal d'idees i informació sobre un tema, realitzat per un grup sota la conducció del professorat.
Si bé s'assembla a una classe en la qual es faça participar a l'alumnat a partir de preguntes, es caracteritza per:
- El tema triat per al debat ha de ser qüestionable i donar lloc a diferents enfocaments o interpretacions.
- La persona directora del debat (la professora /or) ha de fer un pla de preguntes que portarà escrites.
- L'alumnat coneix el tema amb antelació com per a informar-se per si mateixos/as i poder intervindre en la discussió amb coneixements.
- El nombre de participants no sol passar de 20.

Desenvolupament

1. Breu introducció per a enquadrar el tema de la persona directora del debat.
2. Formula la primera pregunta i convida a participar. En el cas que ningú parlara, es pot estimular les respostes anticipant algunes respostes possibles:
“Alguns opinen que...”, “Algú podria dir...”
3. La persona directora no pot exercir pressions. Allò important no és obtindre la resposta esperada sinó l'elaboració mental i les respostes pròpies del grup, que serviran per a conduir els raonaments cap als objectius buscats.
4. La persona directora no ha d'entrar en el debat; la seua funció és la de conduir, guiar, estimular. Podrá suggerir, aportar elements d'informació, esclarir confusions i contradiccions, però sense comprometre's en els punts de vista.
5. Abans d'acabar el debat ha d'arribar-se a una conclusió o a un cert acord sobre allò discutit. No pot tallar-se el debat sense abans resumir les argumentacions i extraure allò positiu dels diversos aportes

Suggeriments

El debat pot aconseguir bons resultats en trobades de 45 a 60 minuts.
És convenient evitar les preguntes que es contesten amb sí o no, perquè amb elles no es pot debatre. No es busquen respostes fixes sinó relacions i interpretacions.

Aplicació a l'aula
El debat dirigit és de fàcil aplicació a l'aula. Es presta per a l'aprenentatge de continguts generals o seguint un programa d'estudi.
Aquesta tècnica porta més temps que l'estudi de lliçons habitual. A canvi, estimula el pensament crític, l'anàlisi, el treball col·lectiu, la comprensió i la tolerància.

Articles per a preparar el debat:

Està arruïnant el sexisme el joc que torna boig a mig planeta?
https://smoda.elpais.com/moda/actualidad/fortnite-sexismo-battle-royale-videojuegos/

Videojocs i sexisme

http://www.mujeresenred.net/spip.php?article468

Videojocs sexistes Què aprenen els nostres hij@s?
http://www.generandoigualdad.com/videojuegos-sexistas-que-aprenden-nuestros-hijs/

Sexisme digital, el calvari de les gamers
https://www.elmundo.es/yodona/lifestyle/2017/07/31/59785442ca474198218b4667.html

Les dones gamers el tenen clar: «Els videojocs no tenen gènere»
https://www.gaymer.es/es/2019/01/las-mujeres-gamers-lo-tienen-claro-los-videojuegos-no-tienen-genero/

ACTIVITATS PER A PERSONES ADULTES:

Debat
Llegiran, reflexionaran i debatran sobre aquest fragment de les memòries de Rosa Garcia Ascot. Com a punt de partida i tenint en compte el temps en el qual va viure, plantegem la següent pregunta: Per què aquesta autoinfravaloració de la seua capacitat compositiva?

“En casar-me, durant una xicoteta temporada, vaig deixar la composició. Buscava les disculpes fàcils per a justificar-ho: Tinc menys temps, estic casada… Quina ximpleria! No vaig deixar de compondre perquè a Jesús no li agradava el meu abandó. – “Tu segueix, no sigues així”- em deia. Jo, no obstant això, m'encongia bastant en sentir les coses d'ell, perquè em deia: Aquest home sap i és un compositor de debò i jo sóc una nana. És veritat. Però no tenia gelosia d'ell, sinó que ho veia com el que era, com un gegant al meu costat, però que no em feia ombra perquè era un gegant que em protegia i espentava.”

JULIOL: SEGLE XX. GOSPEL BLUES -JAZZ- FUNKY. Aquelles dones negres que van trencar regles i la seua influència

DE 0 A 3 ANYS

1. A MOURE L'ESQUELET.
A l'inici de la unitat presentarem una cançó escrita amb pictogrames que cantarem tots els dies en l'assemblea, que aprendrem i posteriorment anirem representant amb gestos i moviments, amb la intenció de passar una bona estona i treballar la psicomotricitat, el llenguatge musical, l'expressió corporal i la memòria. La cançó és Bon dia! de Dàmaris Gelabert: https://www.youtube.com/watch?v=nsCyC9xpIew.

2. 3, 2, 1… A BALLAR!
Sabem de la importància de fer exercici, a més el ball és una manera d'expressió de com ens sentim, si estem tristes o alegres, el moviment del nostre cos el visibilitza. Per això mourem les diferents parts del nostre cos lliurement, mentre ballem a ritme de soul, jazz o blues, amb les cançons de les protagonistes del nostre mes.
Aretha Franklin:
Think (Soul): https://www.youtube.com/watch?v=hsLUL9qbv8

Concha Buika:
La meua xiqueta Lola (Jazz fusió): https://www.youtube.com/watch?v=Gu9Qm4Uvibc

Rosetta Tharpe:
Up Above My Head (Gospel i rock): https://www.youtube.com/watch?v=jeaBNAxfhfQ

Sheila Blanco:
Pur Gershwin (Bogui jazz): https://www.youtube.com/watch?v=yNnALYULA5c

Per a completar l'activitat se'ls poden donar instruments com a maraques, triangles, etc., perquè els toquen al compàs de la música.

DE 3 A 6 ANYS

1. A MOURE L'ESQUELET.
A l'inici de la unitat presentarem una cançó escrita amb pictogrames que cantarem tots els dies en l'assemblea, que aprendrem i posteriorment anirem representant amb gestos i moviments, amb la intenció de passar una bona estona i treballar la psicomotricitat, el llenguatge musical, l'expressió corporal i la memòria. La cançó és Els dies de la setmana de Dàmaris Gelabert: https://www.youtube.com/watch?v=9x7906XhRbQ.

2. 3, 2, 1… A BALLAR!

Sabem de la importància de fer exercici, a més el ball és una manera d'expressió de com ens sentim, si estem tristes o alegres, el moviment del nostre cos el visibilitza. Per això mourem les diferents parts del nostre cos lliurement, mentre ballem a ritme de soul, jazz o blues, amb les cançons de les protagonistes del nostre mes.

Aretha Franklin:
Say a little prayer (Jazz I Bossa nova):
https://www.youtube.com/watch?v=KtBbyglq37E

Concha Buika:
Soledad (Jazz fusió): https://www.youtube.com/watch?v=4znjymbtn20

Rosetta Tharpe:
That's all (Blues): https://www.youtube.com/watch?v=4znjYmbTN20

Sheila Blanco:
Puro Gershwin (Bogui jazz): https://www.youtube.com/watch?v=yNnALYULA5c

Després del ball, en assemblea, que contesten les següents preguntes:
- Què els ha semblat la cançó trista o alegre? Per què?
- Els ha agradat? Per quin motiu?
- S'atreveixen a cantar? Que cadascun/a diga una frase i la vagen enllaçant. Mentre els altres poden acompanyar-los fent palmes o percussió amb les mans o diferents parts del cos.

3- INSTRUMENTS MUSICALS

Aquesta activitat consta de 2 parts: una pràctica i una altra reflexiva.
- 1a part: Dibuixar i acolorir un instrument musical en cartolines i retallar-los (es poden repetir). Poden servir de mostra els instruments musicals que apareixen al següent enllaç: https://www.pictosonidos.com/categoria/los-instrumentos-musicales/9

(Guitarra espanyola, Guitarra elèctrica, Violí, Flauta, Piano, Bateria, Trompeta, Pandereta, Tambor, Saxofon, Maraques, Arpa, Harmònica, eetc.)

Fer 3 llistes on l'alumnat enganxe quins instruments creuen que són més adequats per a homes /per a dones / per a tots dos.

- 2° part: Reflexions
- Demanar si els agrada la música i per què. Hi ha diferències entre les preferències de xiquets/xiquetes?
- Quins requisits o habilitats creuen que han de tindre per a tocar un instrument (habilitat manual, habilitat creativa, sensibilitat per la música, etc.)? Hi ha o pot haver-hi diferències en aquestes habilitats entre xiquets i xiquetes (o entre dones i homes)?
- Quan escolteu un instrument saps si l'està tocant un home o una dona?
- Creieu que pot tindre més qualitat la música feta per un home que el fet per una dona?

Treballar sobre les reflexions que han fet. Deixant clar que la música no té gènere i que qualsevol (xiquet i xiqueta / dones i homes) pot fer el que preferisquen, tocar l'instrument que més els agrade, que no hi ha instruments per a homes o per a dones i que la qualitat no depén de ser home o dona, sinó d'habilitats personals que no tenen a veure amb el gènere.

DE 6 A 9 ANYS

1. PETITA I GRAN. ELLA FITZGERALD

1a part) Sessió de contacontes sobre dones músiques
- Conte: “Xicoteta & Gran: Ella Fitzgerald”. María Isabel Sánchez Vergara. Editorial Alba, 2017
2a part) Amb diferents materials de manualitats (calcetins de cotó, pintures per a pintar tèxtils, goma Eva, cartolines, cola, etc.) els xiquets i xiquetes faran titelles dels personatges que ixen en el conte.
3a part) Els xiquets i xiquetes representaran el conte amb els titelles que han elaborat. També poden representar i ballar les cançons d'Ella Fitzgerald:

https://www.youtube.com/watch?v=opapxr8gvga
(All the things you are)

https://www.youtube.com/watch?v=pem_63_p0cy&list=rdemma8jjifiradymouwssov6g&index=9
(Night and day)

https://www.youtube.com/watch?v=1jajtnlhlfk&list=rdemma8jjifiradymouwssov6g&index=13
(All of em)

2.- SOFIA, LA VACA QUE ESTIMAVA LA MÚSICA

- Contar el conte “Sofia, la vaca que estimava la música” amb el suport del vídeo de Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=dduzyncjefi

- Aquest vídeo tracta sobre els obstacles que troba la protagonista (una vaca que toca el piano) per a trobar treball degut a diferents motius discriminatoris.
- En acabar de contar el conte es pot fer participar als xiquets i xiquetes amb les seues opinions sobre el que han vist i escoltat en el conte. Podem demanar-los:

1. Per quins motius és discriminada Sofia?
    - ·Per ser herbívora
    - · Pel seu pes (pesar poc)
    - · Per la seua altura (ser massa baixa)
    - · Per tindre unes banyes massa xicotetes

· Pel seu color de pell
· Per ser poc elegant

2. Què li passa a la Sofia a causa d'això?
S'enfada i es desanima perquè veu que no li donen l'oportunitat de demostrar que toca molt bé el piano

3. Després es troba amb el gos Thelonius. Què li diu? Què decideixen fer?

4. Què penseu de les discriminacions?
Traure conclusions sobre el que s'ha parlat, deixant clar que cap discriminació està justificada i que en la vida real normalment les xiquetes i dones pateixen discriminació pel fet de ser dones en el món de la música. I què podem fer per a evitar aquestes injustícies.

DE 9 A 12 ANYS

1. ON VA SORGIR EL JAZZ?

Parlem sobre aquests estils de música (Jazz, soul, blues, góspel), on van nàixer, característiques més destacades…
Podeu buscar informació en els següents enllaços:

http://algarabianinos.com/sin-categoria/5-generos-musicales/

https://www.youtube.com/watch?v=3v0c3efXOGQ
(BLUES)
https://es.wikipedia.org/wiki/Jazz
(JAZZ)
https://es.wikipedia.org/wiki/Blues
(BLUES)
https://es.wikipedia.org/wiki/Soul
(SOUL)
https://es.wikipedia.org/wiki/Funk
(FUNK)
En xicotets grups de 3 o 4 persones fer un lapbook d'un dels gèneres musicals protagonistes del mes.

2. TIANA I EL GRIPAU

Per a contextualitzar l'estil de música Jazz visionar la pel·lícula de Disney: Tiana i el Gripau, en la qual la música Jazz és un personatge més de la pel·lícula, i impregna el ritme de la pel·lícula i la caracterització dels personatges. Si no es pot veure la pel·lícula sencera, es pot treballar amb algunes de les seues cançons:
Benvinguts a Nova Orleans: https://www.youtube.com/watch?v=yNnALYULA5c

Si humà fóra ja: https://www.youtube.com/watch?v=jAg694BwBLE

Cal saber arribar al fons: https://www.youtube.com/watch?v=ZkqSPfikalo

Busqueu informació sobre dones que canten o toquen jazz, blues, soul o góspel (música espiritual) en el vostre territori (poble, ciutat, província o comunitat autònoma) Feu un mural en classe amb la informació oposada.

DE 12 A 15 ANYS

1.- CANÇONS SEXISTES

- Escoltar en classe diferents cançons parant especial atenció a la lletra i imatges del vídeo (en cas de visionar-los).
· "4 babys. Maluma" https://www.youtube.com/watch?v=oxq-jp8w5h4
· " Pega-la, assota-la. Trebol clan" https://www.youtube.com/watch?v=3hdtf5nn_n4
· " La muda. Cale & El Dandee" https://www.youtube.com/watch?v=2zqxk9023lk
- Fer grups de 3-4 alumnes per a comentar/reflexionar sobre les cançons /vídeos:
- Quina és la vostra sensació en escoltar la lletra de les cançons?
- Quina visió de la dona donen? I de l'home?
- Què pensaríeu si aquestes lletres les cantaren dones?
- Obrir un debat sobre el masclisme i la cosificació de la dona en aquestes cançons i la seua relació amb la desigualtat i violència que s'exerceix sobre elles.

2.- RESPECT
Llig el següent article
https://www.lavanguardia.com/cultura/20180816/451338423708/historia-original-cancion-respect-aretha-franklin.html

En ell es conta l'evolució de la cançó "Respect" que va escriure **Otis Redding** i com li va canviar el sentit **Aretha Franklin**.

- Creieu que ha canviat la manera de pensar dels homes i les dones des de finals dels 60 als nostres dies? Feu una llista en el vostre quadern de les coses que han canviat (les dones treballen fora de casa, els homes cuiden dels fills i filles; es reparteixen els treballs de la casa, homes i dones fan la compra…)

- Penseu que la igualtat entre homes i dones és real? En quin percentatge fan les tasques, anteriorment citades, homes i dones? (Poden consultar-ho amb la família o persones pròximes). Comenteu els resultats en classe, entre tots.

DE 15 A 18 ANYS I PERSONES ADULTES

1. – DONES DIRECTIVES DE LA INDÚSTRIA MUSICAL

Veure el vídeo: Dones de la Música (tràiler). Documental directives de la indústria musical a Espanya. Durada 4'53" https://www.youtube.com/watch?v=krmq5tveqpc

- En grups de 3-4 es treballaran les reflexions sobre el que s'ha vist al vídeo (es pot ampliar informació consultant altres fonts):
- Considereu justa aquesta situació?
- Quins són els motius que indiquen les entrevistades com a causants d'aquesta situació?
- Què penseu que es pot fer per a millorar la situació?

Posar en comú les reflexions sobre aquest tema.
En el debat s'aclariran conceptes claus en relació a la discriminació de gènere (estereotips de gènere, rols de gènere, bretxa de gènere, paritat) o es pot fer referència al marc legal d'igualtat d'oportunitats a nivell cultural (estatal i de la comunitat)

Marc legal d'igualtat d'oportunitats:
• Àmbit estatal:
Constitució Espanyola
Art.9.2 i 14
L.O. 3/2007 de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes:
Art.1
Art.26. La igualtat en l'àmbit de la creació i producció artística i intel•lectual.
• Àmbit Illes Balears:
Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes
Capítol II: Cultura i Esport

2.- LA BRETXA DE GÈNERE EN EL SECTOR MUSICAL

- Lectura d'un article de premsa digital relacionat amb desigualtat femenina a la música.
https://mujeresymusica.com/la-brecha-de-genero-en-el-sector-musical-reportaje/

- Després de la lectura individual demanar a l'alumnat les següents qüestions:
· Definir què és la bretxa de gènere
· A què atribueixen la presència d'aquestes desigualtats?
· Per què creuen que les dones es decanten més per determinats instruments musicals?
· Com relacionen la influència dels rols de gènere amb aquestes desigualtats?
· De quina manera es podria canviar aquesta situació de desigualtat?

AGOST: SEGLE XX. POP-ROCK- TECNO. - Aquells meravellosos anys.
0-3 ANYS

Taller les dones en la música

Les activitats presentades per al cicle de 0-3 anys estarien emmarcades en un taller que li donara sentit a aquestes. Aquest taller tindria una durada d'almenys un trimestre o fins i tot tot el curs.

El principal objectiu seria fer visible per a les xiquetes i xiquets la presència de les dones en la música.
Es desenvoluparia dedicant un temps específic (ex.: una hora a la setmana) per a realitzar diferents activitats presentant, escoltant, visualitzant a diverses dones que s'han dedicat a la música al llarg del temps. També és convenient que els estils siguen variats.

Activitat 1
Pintant la música (per a 2-3 anys)

En assemblea es presenta a les xiquetes i xiquetes un vídeo que veurem (https://www.youtube.com/watch?v=WGU_4-5Raxu&list=RDPib6AZdTr-a&index=2 de Cyndi Lauper) els contem que és d'una xica que canta una cançó molt fanfarrona per a ballar.
Començarem a visualitzar el vídeo i els proposarem posar-nos a ballar.
Mentre ballen prepararem en el sòl de l'aula un tros de paper continu (millor pel costat no setinat per a evitar relliscades) que travesse tot l'espai. Una vegada que acabe el vídeo traurem safates amb pintura de diferents colors i els demanarem a les xiquetes i xiquets que es lleven les sabates i els calcetins.
Ens banyarem els peus amb la pintura i quan sone la música ballarem sobre el paper "pintant la música amb els nostres peus" pararem la música per a banyar-nos els peus de nou i quan torne a sonar ballarem de nou. Repetirem diverses vegades fins que finalitze la cançó.
En aquesta activitat és important acompanyar les xiquetes i xiquets sense forçar, acompanyant-los i animant-los perquè siga una activitat plaent.
Al final penjarem el nostre "quadre musical" en la paret i parlarem sobre el que acabem de fer, de la Xica que canta, com es diu, com parla, si els ha agradat.

Activitat 2:
Em moc amb la música (per a 2-3 anys)

Per a aquesta activitat és necessari apartar els mobles de l'aula per a deixar espai.
Presentem a les xiquetes i xiquets la cançó que sentirem (https://www.youtube.com/watch?v=dh85tmfFwUo (Ànima de blues), els contem que la va compondre una dona que es diu Soledad Giménez que és d'un poble de Múrcia (Iecla) i que ha compost moltes cançons la que escoltarem parla de la veu d'una dona.
Apaguem el llum, correm les cortines i ens llevem les sabates. Els expliquem a les xiquetes i xiquets que ens mourem amb la música, però ho farem en silenci, caminant per tot l'espai i sense xocar amb els altres.
Posem el vídeo i animem a les xiquetes i xiquets a moure's al ritme de la música.
Quan acaba la música ens asseiem i parlem sobre el que hem fet i com ens sentim.
Aquesta activitat també es pot desenvolupar en un grup de 1-2 anys adaptant-la. El seu nivell de llenguatge és menor i és difícil mantindre una conversa en grup, però es pot substituir per una narració per part de l'adult.

3-6 ANYS

ACTIVITATS PROPOSADES PER A TOT EL CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL

XICOTET PROJECTE "SOLE"

Duración: 1 setmana, 5 sessions.

Presentem Soledad Giménez, el grup al qual va pertànyer: "Presumptes Implicats", el projecte "Avanzadoras", un projecte amb el qual es va llançar al mercat un disc en el qual es reunia moltes artistes espanyoles (Mari de Chambao, Estrella Morente, Leonor Watling, …) amb el qual es va pretendre donar veu i visibilitat a les dones que dia a dia treballen amb justícia i dignitat per a millorar el món i el seu últim àlbum en solitari "Dones de música". Tot això a través de fotografies i vídeos.

Pintem la música: realitzem l'audició de la cançó “Viure” versionada per Sole en el seu àlbum “Dones de música”. És una audició molt especial ja que utilitzarem la pintura, empaperem les parets de paper continu de color blanc i l'alumnat va pintant, en anar escoltant aquesta cançó, de forma lliure amb les seues mans.
Coneixem les històries de Soledad Giménez: a través d'un senzill conte elaborat per les tutores en el qual s'explica la història d'una xiqueta que volia escriure cançons, cantar-les i tocar instruments, es va esforçar i el va aconseguir, veiem vídeos de concerts amb el grup amb el qual va començar, quan va decidir anar en solitari i del projecte de “Avançadores” junts amb moltes altres dones també són músiques. Destaquem en aquest xicotet relat la idea que amb esforç i entusiasme podem aconseguir el que ens proposem.
El nom: Soledad (aprenem a reconéixer i intentar escriure, segons nivell, aquest nom a través de diferents recursos: pissarra, lletres magnètiques, targetes, jocs de lletres amb velcro…)
Coneixem la professió de música/o i compositor/a: què fan? quins materials utilitzen? en què consisteix el seu treball? Anem realitzant activitats d'investigació sobre aquesta professió. Per a això sol·licitem ajuda i col·laboració de les famílies.
El concurs de les estreles: realitzem un joc en el qual els xiquets i xiquetes que vulguen eixiran amb un micròfon a cantar, a ballar o a tocar un instrument (senzill tipus claus, castanyoles, …). Aquesta activitat la realitzem al pati, amb tots els nivells junts. És l'activitat final.

Quasi totes les activitats s'han realitzat en l'assemblea en gran grup de cada aula i l'activitat final s'ha realitzat al pati d'Infantil amb tots els nivells junts.

6-9 ANYS.

Veus de dona.

Materials: Set fotografies A-4 de dones músiques: Aretha Franklin, Tina Turner, Cyndi Lauper, Rihanna, Beyoncé, Jennifer López, Amy Winehouse.

Tres vídeos: YouTube

1-Cyndi Lauper - Girls Just Want To Have Fun (Official Vídeo)
2- Aretha Franklin - Respect [1967] (Original Version)
3- Tina Turner- The Best 1989 (Peter's Pop Xou)

Activitat. Consta de tres sessions
En assemblea d'aula proposem jugar amb la música. Aquesta vegada es tracta d'escoltar una cançó i ballar-la de manera lliure, però parant atenció a la música. En cada sessió escoltarem i ballarem amb una dona: Cyndi Lauper, Aretha Franklin i a Tina Turner.
Mentre estem ballant pengem amb pinces en classe les set fotos de les dones abans citades. Després del ball formem quatre grups. Els grups han de ser heterogenis. Cada grup tria la foto d'una de les dones exposades. Juga a definir-les usant adjectius que facen referència al seu aspecte físic i a la seua veu. Després una portaveu la defineix en veu alta. Així els quatre grups. Quan acabem, visionem el vídeo per a posar cara a la dona que ha cantat.
Tornem a l'estructura d'assemblea i posem en comú el que han sentit, si els ha agradat la seua veu, si li l'imaginaven així… La mestra o el mestre parla de la seua trajectòria musical perquè comprenguen com de famoses són. La idea és trencar els estereotips i els models de les cantants de moda i que veiem amb freqüència en la televisió i en YouTube.
Com a activitat final, dibuixem l'artista i aprenem a posar el seu nom. Finalment, tornem a ballar la seua cançó.

Metodologia: És activa, vivencial i molt participativa. Conjuga el treball en gran grup (assemblea), en xicotet grup (Grup cooperatiu) i individual.

9-12 ANYS

Veus de dona.

Materials: Set fotografies A-4 de dones músiques: Aretha Franklin, Tina Turner, Cyndi Lauper, Rihanna, Beyoncé, Jennifer López, Amy Winehouse.
Tres vídeos: YouTube
1-Cyndi Lauper - Girls Just Want To Have Fun (Official Vídeo)
2- Aretha Franklin - Respect [1967] (Original Version)
3- Tina Turner- The Best 1989 (Peter's Pop Xou)

Activitat. Consta de tres sessions
En assemblea d'aula proposem jugar amb la música. Aquesta vegada es tracta d'escoltar una cançó i ballar-la de manera lliure, però parant atenció a la música. En cada sessió escoltarem i ballarem amb una dona: Cyndi Lauper, Aretha Franklin i a Tina Turner.
Mentre estem ballant pengem amb pinces en classe les set fotos de les dones abans citades. Després del ball formem quatre grups. Els grups han de ser heterogenis. Cada grup tria la foto d'una de les dones exposades. Juga a definir-les usant adjectius en anglés (ens coordinem amb la mestra o mestre d'anglés) que facen referència al seu aspecte físic i a la seua veu. Després una portaveu la defineix en veu alta. Així els quatre grups. Quan acabem, visionem el vídeo per a posar cara a la dona que ha cantat.
En cada grup han de buscar la biografia de les tres dones per a fer una composició mural en classe amb el resultat del treball dels grups. Es tracta que valoren el gran treball i la fama d'aquestes tres dones, en les quals és més important la seua música i la seua veu que el seu aspecte físic.
Cada grup tradueix de l'anglés un fragment de la cançó, preferentment la tornada.
L'activitat final consisteix a crear un ball amb ritmes i palmes de la cançó que majoritàriament vote la classe, per a això ens coordinarem amb la mestra o mestre de música i utilitzarem altres espais més lúdics com els esbarjos, a més de l'aula.

Metodologia: És activa, inclusiva i participativa. Conjuga el treball en gran grup (assemblea), en xicotet grup (grup cooperatiu) i individual. Són activitats que posen en joc totes les habilitats i destreses personals i prou obertes perquè tot l'alumnat puga participar.

12-15 ANYS:

Flashmob.

L'alumnat ha d'assistir a la sessió amb un complement en el seu vestuari que ens recorde l'època dels huitanta. Haurem d'aconseguir una voluntària que assumisca el rol de càmera i assajar la posada en escena del flashmob amb la cançó Girls just want to have fun de Cindy Lauper. Deixarem a l'alumnat que prenga decisions en grup sobre la coreografia i posada en escena, encarregant-se la professora d'ajudar en moments concrets. Suggerirem la idea que comence l'enregistrament com si estiguérem en una sessió d'una classe habitual, començant de sobte a sonar la cançó, les alumnes sorpreses es miren entre elles, es pregunten, busquen l'origen del so i acaben ballant al ritme de la música.

Materials: mòbil amb càmera i complements de vestuari.

Pila et lucibus ludendo.

Comença la classe i el joc. Diem dues oracions en llatí que servisquen de presentació de les dones músiques proposades per al mes d'agost. Per exemple: *Hodie tres cantrices discemus. Prima cantrix Leslie Sue Goldstein est*, *secunda Cynthia Ann Stephanie Lauper, tertia Soledad Giménez.*

Repetim les dues oracions i sense traduir-les fem una pregunta en llatí sobre aquestes. Per exemple: *Quot cantrices hodie discemus*? Llancem la pilota a l'alumna que haja de contestar. Després de respondre en llatí aquesta llançarà de nou la pilota a la professora, que repetirà el procediment amb una altra pregunta i alumna. Amb el joc de repetició a meitat de sessió l'alumnat haurà memoritzat el vocabulari nou i la informació sobre les dones músiques. Dividits en grups de cinc els facilitem un polsador lluminós, fem una afirmació en llatí on falte l'última paraula per a completar la mateixa, i el grup que sàpia quina paraula s'ha omés haurà de prémer-lo i fer que s'encenga el llum. Si encerta aconseguirà un punt. Si falla no participarà en la següent ronda i haurà d'encarregar-se de realitzar la següent afirmació en llatí en comptes de la professora.

Materials: pilota xicoteta i polsadors lluminosos.

Metodologia: mètode d'aprenentatge inductiu-contextual, conegut com a mètode Orberg.

15- 18 ANYS:

Materials: Equip informàtic, projector, altaveus i pissarra.

Activitat 1: "No et pertany".

Iniciarem la sessió captant l'atenció de l'alumnat escoltant una cançó actual de caràcter feminista que coneixen bé, com és: "Lo malo" d'Aitana i Ana Guerra https://www.youtube.com/watch?v=MTDVBGGIfmg . Farem una posada en comú aportant què els transmet la cançó, què creuen que reivindica. En la pissarra anirem posant a manera de pluja d'idees les reflexions de l'alumnat.

Seguidament, els preguntarem: Creieu que s'han compost cançons de caràcter feminista en el passat?, Coneixeu alguna?, Creieu que les seues reinvidicacions eren molt diferents a les que actualment fan les feministes? Novament farem una posada en comú amb les seues aportacions. Com a exemple projectarem el tema "You don´t own em" de Lesley Gore, subtitulat en espanyol: https://www.youtube.com/watch?v=MTDVBGGIfmg

. En finalitzar, els explicarem que aquest tema és de 1963 i tractarem de posar-nos en la pell d'una dona que en la dècada dels 60 va tindre la valentia de dir alt i clar "No et pertany". Buscarem similituds entre el missatge llançat per Leslye Gore, fa més de 50 anys, i el d'Aitana i Ana Guerra. Anirem marcant en la pluja d'idees que vam fer en la pissarra aquelles que són coincidents.

Activitat 2: "Sempre la mateixa cançó".

Començarem la sessió veient el vídeo de la cançó "Girls just want to have fun" de Cindy Lauper subtitulat en anglés i espanyol: https://www.youtube.com/watch?v=CAQkox_fFsE

Preguntarem a l'alumnat si havien escoltat aquest tema anteriorment. Els explicarem que Cindy Lauper va llançar aquest tema en 1983. Els demanarem que escriguen en un paper el que els ha transmés la cançó. Llançarem preguntes com: Per què en els anys 80 calia reivindicar que les dones també volien divertir-se quan acabaven la jornada laboral? o Què significa que "vol ser la que passege al sol"? Mentre escriuen les seues reflexions amenitzarem amb una versió del citat tema de Russian Xarxa: https://www.youtube.com/watch?v=P4kePgtrJhA . Quan acabe la cançó els demanarem que vagen acabat i farem una posada en comú amb les seues idees. Enllaçarem preguntant-los per què creuen que un tema dels 80 ha sigut tan versionat. Entre les seues respostes segurament aparega que el tema que tracta és atemporal, per desgràcia, continua sent necessari reivindicar que les dones tenim dret a eixir i divertir-nos amb total llibertat. Reflexionarem sobre aquesta qüestió incidint que ja, afortunadament, no està mal vist que les dones isquem, però, no obstant això, no tenim garantida la nostra seguretat, la qual cosa coarta la nostra llibertat. Els recordarem que cada 6h es denuncia una agressió sexual en l'estat espanyol i que lamentablement s'estan produint amb major assiduïtat violacions grupals. Aprofundirem sobre

els comentaris frívols que per desgràcia s'escolten en diferents tertúlies qüestionant a la víctima, si anava vestida de l'una o l'altra manera o si no anava acompanyada a altes hores de la nit. En cap cas, vista com a vista o siga l'hora que siga, mai està justificat patir una agressió sexual. Les dones som ciutadanes de ple dret i per tant hem de tindre els mateixos drets i llibertats que qualsevol home, també en l'àmbit de l'oci. Acabarem posant una altra versió del tema de Starfucker: https://www.youtube.com/watch?v=UodDJEE49VO . Mentrestant, en la pissarra escriurem: Quant temps continuarem cantant la mateixa cançó?

PERSONES ADULTES

Activitat 1: "Sóc compositora".

Utilitzarem com a base les declaracions de Soledad Giménez per al diari 20 minutos el passat 20 de març de 2019:
https://www.20minutos.es/noticia/3591904/0/sole-gimenez-mujeres-siempre-relegado-rol-cantantes/

Començarem la sessió preguntant-los si coneixen Soledad Giménez. És possible que algun o alguna no la reconega pel nom, per això projectarem una imatge seua i citarem al que va ser el seu grup durant més de 20 anys "Presumptes implicats". Projectarem l'article i destacarem les següents declaracions: "A mi mai em preguntaven si componia perquè se suposava que això ho feia un home" i "Les dones continuem tenint un rol de cantant i de posa't ací que quedaràs moníssima". Reflexionarem sobre totes dues frases. En referència a la primera els preguntarem: Per què donaven per fet que compondre és cosa d'homes?, Creieu que les dones han pogut mostrar i desenvolupar tot el talent que tenen? o En quines altres professions podem visibilitzar sexisme? Farem una posada en comú amb totes les seues idees. Per a la segona frase podem plantejar les següents preguntes: Es continua utilitzant les dones com a "florers" ?, Quina conseqüència té la reïficació del cos de la dona? o En quines professions s'evidencia aquesta realitat?
Els demanarem, per a el pròxim dia, que investiguen sobre una compositora i la presenten als seus companys i companyes. Així mateix, hauran de seleccionar un dels seus temes musicals que escoltarem durant la sessió.
Acabarem la sessió escoltant la versió que va fer Sole Giménez sobre el tema "Gràcies a la vida" de la compositora Violeta Parra: https://www.youtube.com/watch?v=CL_cz6Jqw70

Activitat 2: Ego tibi senar sum.

Projectem la traducció en llatí de la cançó You don´t own me de Leslie Gore.

Lletra original	Traducció en llatí

You don't own me Don't try to change me in any way You don't own me Don't tie me down 'cause I'd never stay And don't tell me what to do Oh, don't tell me what to say And please, when I go out with you Don't put me on display	Ego tibi non sum Noli minime mihi mutare Ego tibi non sum Noli me ligare quod numquam manerem Noli mihi dicere quid faciam Noli mihi dicere quid dicam Obsecro te, mecum ambulans, Ut gratum facias

Una alumna llegirà en veu alta la lletra de la cançó, i realitzarem una traducció al valencià entre totes. Si resultara molt difícil podem projectar la lletra original en anglés com a suport. Permetem a diverses alumnes l'exposició de la seua opinió davant aquestes paraules, el tema de la cançó és bastant interessant per a generar debat. Si concloguera abans del final de la sessió podem realitzar una breu explicació sobre les tres dones músiques del mes d'agost i continuar debatent sobre el paper de la dona en l'època en la qual aquestes dones van desenvolupar el seu treball.

SETEMBRE: SEGLE XX: FOLK/ MUSICA TRADICIONAL. Recuperant música ancestral.

0-3 ANYS

Els xiquets i xiquetes, en moments destinats a relaxació i descans, escoltaran audicions relacionades amb la cultura popular de diferents llocs a través de les cançons de bressol.
Al ritme d'una de les cançons, l'alumnat balancejarà al seu ninot amb la intenció de dormir-lo o calmar-lo.

Materials: un ninot o nina. Seixanta vídeos amb cançons de bressol cantades per dones natives (o també xiquets i xiquetes) de cada país i acompanyades de dibuixos per a entendre la història. Intenten guardar "l'esperit" de la cançó i els instruments musicals de cada poble. Pertanyen al projecte rus “Les cançons de bressol del món” http://www.lull.ru/about.htm També es poden veure els capítols en Youtube.

3 – 6 ANYS

L'alumnat visionarà la cançó tradicional cubana “Dorm negret”
https://www.youtube.com/watch?v=HYpnKguQ-zM

Preguntem sobre la lletra de la canço: Amb quina intenció es canta aquesta cançó? Quines coses la portarà al seu fill si es dorm? En què treballa la seua mamà? Per què el treball del camp és dur? Coneixes unes altres cançons de bressol que et cante la teua família?

Amb ajuda d'imatges i vídeos l'alumnat coneixerà una dona que també cantava aquesta cançó, Mercedes Sosa. (cantant del folklore argentí). Parlar-li de la seua vida, dels vestits i dels instruments típics d'aqueix país. S'elaborarà un mural amb aquestes fotografies.

6 -9 ANYS.

Cançó per a jugar a picar de mans
Escoltar aquesta cançó tradicional “Don Federico va matar la seua dona” o la versió de “El botxí Sancho Panza”. En assemblea, l'alumnat descriurà el significat de la seua lletra, si és adequada i com podríem substituir-la per una altra que no continga violència.
Al llarg del curs escolar l'alumnat anirà completant una taula exposada en classe, sobre cançons cantades per dones de la seua regió. Intentaran buscar dones del seu folklore autores d'aquestes cançons.

TAULA

PROTAGONISTA	REGIÓ	INSTRUMENT
CRISTINA PATO	GALÍCIA	

9-12 ANYS

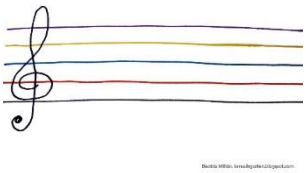

L'alumnat completarà aquest pentagrama per a decorar el centre el Dia de la Música, component la tornada d'una cançó i substituint les notes musicals per imatges de diferents dones destacades en la música tradicional de diferents regions de l'àmbit nacional (instrumentistes, cantants, compositores, productores musicals). Per a això buscaran informació online.
- Cerca de dones que són referents en la música folklòrica de la seua regió. Cada alumne o alumna prepararà una entrevista dedicada a la dona que més li haja agradat. Algunes de les qüestions a assenyalar: motivacions, dificultats de les dones en el món musical, cançó preferida, etc

Materials: Merche Trujillo https://celtadigital.com/artistas/merche-trujillo/

Rosa Cedrón https://celtadigital.com/artistas/rosa-cedron/

Susana Seivane https://celtadigital.com/artistas/susana-seivane/

7 xiques del folk [Playlist] https://www.nuevamujer.com/entretenimiento/2014/08/21/7-chicas-del-folk-playlist.html

Caranzalem : https://www.youtube.com/watch?time_continue=250&v=zopDNgfOcAE

12-15 ANYS

-Es formaran quatre grups per a buscar informació a través d'internet sobre les protagonistes del mes: Ángela Muro, Ana Alcaide, Olga Cerpa i Mercedes: biografia, trajectòria musical, melodies rescatades de diferents països i instruments folklòrics que utilitzen. Cada grup elabora una presentació en power point o Prezzi amb la informació recollida per a exposar-la en assemblea.

Materials recomanables per a la cerca:

https://celtadigital.com/artistas/ana-alcaide/

https://www.youtube.com/watch?time_continue=10&v=KSM8k0yc_Lw

https://angelamuro.com/

https://es.wikipedia.org/wiki/Olga_Cerpa

https://www.mercedespeon.gal/

-Visionar i analitzar la lletra de la cançó “Décimas en Swing” que canta Olga Cerpa amb el grup canari Mestisay. L'alumnat escriurà el text de la cançó i es debatrà sobre el significat de la frase repetitiva “El porte lo da una”. Inventar de forma individual altres estrofes que acaben amb aquesta frase. En gran grup es decidiran les estrofes que més agraden per a inventar una nova cançó que cantarem en classe.

Materials: vídeo de la cançó https://www.youtube.com/watch?v=zOV6twHNcB0

15-18 ANYS

-En xicotet grup elaboraran un vídeo-muntatge amb música tradicional de diferents regions protagonitzada per veus de dones. El vídeo ha d'incloure imatges de les autores i del paisatge propi de la regió. Prèviament, i a tall d'exemple, visionaran el vídeo-muntatge amb imatges de Galícia i música de la cantant i instrumentista gallega Mercedes Peón.

Materials: vídeo de Mercedes Peón titulat “Maravilha”
https://www.youtube.com/watch?v=CeoArUon6e8

Veus de dona a ritme de folk.
https://elpais.com/diario/2009/07/03/tendencias/1246572001_850215.html

-La banda musical “Ladama” està protagonitzada per quatre dones de diferents països que utilitzen la seua música com a via d'apoderament de la dona. Després d'obtindre la informació que aporta un article sobre la finalitat, components i motivacions d'aquesta banda, l'alumnat dividit en quatre grups elaborarà una entrevista destinada a cadascuna dels seus components. Un membre de cada grup interpretarà a una de les protagonistes contestant a aquesta entrevista.

Materials: article de la revista digital World Groove, del jazz a les músiques del món, amb vídeos de dues cançons inclòs en http://worldgroove.com/recomendacion/ladama-musica-y-compromiso-social

PERSONES ADULTES

-Per grups, elaboraran diferents cartells per a un Festival de Dones de Música Folk. Cada grup triarà una temàtica: dones del passat, actuals, bandes, solistes, instrumentistes, internacionals, nacionals, regionals…Per a això buscaran informació en la web o en institucions relacionades amb la temàtica. Hauran de realitzar un lapbook amb les protagonistes d'aquest festival i una de les seues cançons. Posterior exposició en comú dels cartells justificant la seua elecció.
- Veure l'entrevista realitzada a la cantant Cristina Rosenvinge. Dividir al grup-classe en dues parts per a posicionar-se a favor i en contra de les declaracions d'aquesta cantant. Assemblea posterior i posada en comú.

Materials: vídeo de l'entrevista realitzada a Cristina de Rosenvinge en https://www.youtube.com/watch?list=PLEo57GFTc6xZPc6RCDppVHbTdpUgc-3mD&v=B5hqByBKH_e

OCTUBRE: SEGLE XXI: RITMES TRANSGRESSORS: HIP-HOP/ RAP/ REGGUETON I TRAP. - Les mescles creen nous estils.

0-3 ANYS

La música m'acompanya.

Activitat 1: Al llarg del període escolar, els canvis d'activitat es presentaran utilitzant música, sempre de compositores, diran el seu nom i l'assenyalaran en el panell de músiques que s'ha elaborat per a això. (Construirem un panell amb la imatge i el nom de les compositores que s'utilitzaran i el títol de la composició).

Activitat 2: Tots els dies, al llarg d'un mes, dedicarem un temps a bits d'intel·ligència relacionats amb la música i dones dedicades a la música (noms d'instruments musicals, noms de compositores, cantants, directores d'orquestres,).

3- 6 ANYS:

Som Raperxs

Activitat 1: Ens convertim en rapers i raperes, visionarem diversos vídeos de dones cantants de rap, una vegada visionats entre tota la classe farem un rap sobre el fet que xiquets i xiquetes són iguals, entre tota la classe farem la lletra (amb ajuda i direcció de la mestra o el mestre) amb l'ajuda del professorat de música establiran la base del rap

Activitat 2: Una vegada realitzat el rap el gravarem, i el penjarem en el canal de youtube del col·legi

6- 9 ANYS:

Com seria?

Activitat 1: Escoltarem la cançó *Com seria?* Alhora que visionem el vídeo d'aquesta cançó. Una vegada visionat iniciarem un debat en la classe sobre el que es vol transmetre amb la cançó i amb el vídeo. Debatrem sobre el final i sobre què pensen ells que ocorrerà

https://www.youtube.com/watch?time_continue=5&v=gnwWjB2KUZg

Como sería este mundo sin capital

donde la humanidad fuera fundamental

donde todos fuéramos iguales universales

sin patrones ni amos ni el nuevo orden mundial

Como sería este mundo sin capital

donde la vida fuera lo más elemental

sin patrones ni amos ni tu nuevo orden mundial
y sin tu fuerza policial

¿Como sería? ...
yo me pregunto pregunto como seria
dime: ¿cómo sería?
yo me pregunto como seria

Todo lo solido se desvanece en el aire
toda materia se deshace en un solo instante
todo lo devora, todo se desploma
se cae a pedazos como el imperio de Roma

No hay forma alguna de tener equilibrio
si la balanza ha caído, y no se ha sostenido
a quien no trabaja para la maquinaria
para quien no procede, no produce o no paga
pasa en la calle y pasa en tu casa
sobrepasa todo, pero todo se rebalsa
y pasa sin desprecio, destruye con el miedo
a quien se levanta y lo apunta con el dedo
¿Como sería? ...
yo me pregunto como seria
dime: ¿cómo sería?
yo me pregunto pregunto como seria

Gente cara a cara al sol
con el corazón plagado de amor
sopla un viento fugaz
con una señal de este ideal
nada ni na ...die podrá quitar
este palpitar para impulsar
Nadie nos podrá borrar este gran soñar
este fuego que llevamos al andaaaar

¿Como sería? ...

yo me pregunto pregunto como seria

dime: ¿cómo sería?

yo me pregunto pregunto como seria

Activitat 2: Escoltarem la cançó d'Anna Tijoux “Antipatriarca”, amb la lletra davant la descarregarem del següent enllaç: https://www.letras.com/ana-tijoux/anti-patriarca/
Una vegada escoltada debatrem entre tota la classe sobre la temàtica de la cançó i el que vol transmetre en ella. Preguntarem el significat d'apoderament, el buscaran i després seguirem el debat sobre si la cançó pretén l'apoderament de les dones i per què és necessari que les dones s'apoderen per a ser lliures.
Entre tota la classe gravaran un vídeo escenificant la cançó antipatriarca d'Anna Tijoux i el presentarem a la resta del centre en torn al 25N.

9-12 ANYS:

“Som poetas, som rapers”

Activitat 1: Llegirem aquest poema d'Ana Sforza (Gata Cattana). Cada alumna o alumne s'aprendrà una estrofa i recitaran el poema entre tota la classe.

l teu ofici

El teu ofici, poeta,

no és emmagatzemar paraules
erudites,
altisonants,
ornamentals.

No és disposar-les en
el seu ordre iàmbic,
en perfecte sonet gongorí,
ni tan sols classificar-les
bastament en funció
de la terminació
i la rima.

Perquè tu mai
vas ser matemàtic, poeta.
Tu mai vas ser geògraf ni físic
i no entens de distàncies
ni unitats de mesura
i no entens de lògica pura
ni de lleis invictes.

Perquè tu mai
vas ser científic, poeta,
i per això mateix
no entens d'estadística
ni de quàntica avançada
ni de biopolítica
i no és el teu ofici
establir les fórmules
del cosmos.

No és el teu ofici l'anàlisi forense
per més que t'obstines
així com no ho és tampoc
la psicoanàlisi ni la neurociencia.

El teu ofici, poeta,
és esculpir utopies
on no pot haver-les.
Acabar amb la llei de la gravetat
i ajuntar el cel amb la terra,
el bé amb el malament,
de la forma més humana
i menys menyspreable
que et permeta la teua espècie.

El teu ofici, poeta,
és dignificar l'espècie.
Fer que hi haja el dubte,
dir: "Alguns eren bons.
Alguns no eren prescindibles"

Que demà,
quan hagen passat els segles
es diga:

"No tots van ser Judes.
N'hi va haver Robin Hoodes
i Don Quixots,
n'hi va haver Baudelaires
i Esproncedas,
n'hi va haver Antígonas,
n'hi va haver Safos...
N'hi va haver Valle Inclans
i Cañamers."

Que de tota la nostra obra
una part se'n salve.

Que valga la pena
el raciocini.

Que el coneixement no siga
una amenaça.

El teu ofici, poeta,
és dignificar l'espècie.
Triar les paraules
que posaries en la teua làpida.
Dir, per exemple:
"No tots eren prescindibles".

Meréixer-te la vida
fins a tal punt,
que la teua mort semble
una injustícia.

I deixar-te anar,
com si res,
com tots,
(poetes o no)
cap a la llarga
i avorrida
eternitat.

Activitat 2: Entre tota la classe farem un rap amb el poema anterior. La base musical li la demanarem a la mestra o al mestre de música del col·legi. A partir d'eixa base cada xiqueta/o farà el rap amb l'estrofa que li ha correspost

12-15 ANYS:

El reggaeton és masclista?

Activitat 1: Escoltarem la cançó de Xocolate Remix “Ni una menos” i la cançó de Maluma (“Quatre babys”). Les dues són reggaeton. Analitzarem les lletres per a després aprofundir a l'anàlisi dels os tdextos, una és reivindicativa i l'altra sexista, masclista, denigra a les dones. Després d'analitzar totes dues lletres, intentarem canviar la lletra de Maluma per un contingut no sexista, igualitari, respectuós,… per a així comprovar que no és l'estil musical sinó les lletres les que són masclistes.

NI UNA MENYS

No hi ha excusa per a cobrir al que abusa.
Ací va arribar pa molestar-te aquesta intrusa.
totes les que vas matar hui són la meua musa
Jo vinc a aclarir-te eixes idees confuses

ment obstusa. Que importa si portava escot o brusa?
El problema no és la roba que usa.
Que no eres el culpable? Que jo sóc una il·lusa?
Culpable és tot aquell que no acusa.

Complicitat es diu aquest joc.
Ja deixem de fer-nos els cecs.
Anem cabró que jo no valc el teu ego.
Anem que ací ens estan calant foc.

Si se'n va anar de casa, ni una menys!
Si se'n va posar minifaldilla, ni una menys!
Si es va pintar els llavis, ni una menys!
Ni una menys, ni una menys, ni una menys!

Si balla reggaeton, ni una menys!
Si et va deixar per un altre, ni una menys!
Si torna tard a casa, ni una menys!
ni una menys, ni una menys, ni una menys!

Anem dona balla fins a baix.
Meneja amb eixa *pollera* de tall!
Posa't si vols una tanga davall!
Fes amb el teu cos el que vulgues que carall!

Ni una menys, ni una menys, ni una menys!
Ni una menys, ni una menys, ni una menys!
Ni una menys, ni una menys cabró ni una menys!

Quatre Babys
(Maluma)

Ja no sé què fer.
No sé amb quin quedar-me.
Totes saben en el llit maltractar-me
Em tenen bé, de sexe, em tenen bé.
Estic enamorat de quatre babies.
Sempre em donen el que vull.
Cardem quan jo els dic.
Cap em posa però.
Dues són casades.
N'hi ha una soltera .
L'altre mig psycho i si no la cride es desespera.
Estic enamorat de quatre babies.
Sempre em donen el que vull.
Cardem quan jo els dic .
Cap em posa però.
Dues són casades.
N'hi ha una soltera.
L'altre mig psycho i si no la cride es desespera.
La primera es desespera.
S'encolloneix si li ho fet fora.
La segona té la funda.
I em paga pa' que li ho afone.
La tercera em lleva l'estrés
Pólvores corregudes, sempre tirem tres.
Al compte d'una li baixe la lluna.
Però ella vol amb Maluma i amb mi alhora.
Estic enamorat de les
quatre. Sempre les busque després de les quatre. A les quatre els encanta en quatre.
I jo mai falle amb el 24.
Dels Lakers sempre és la gorra.
De cardar cap s'enrabosa.
Estic clavat en un embolic, ja estic confòs.
Perquè cap de la meua ment s'esborra
Em pose les ulleres Cartier eixint de l'aeroport.
Vestit d'Osiris, sabates en peus.
Tu tens el meu compte de banc i el número de la Màster Card.
Tu eres la meua dona oficial.
Em té enamorat eixe culot amb eixos cabells rossos .
Però tinc una altra pèl-negra que sempre vol cardar.
A vegades fins li arriba a l'estudi.
La pèl-roja cardant és la més que es banya.
Li encollona que em cride i no l'agafe.
Ens barallem i em lleva la roba i he de cridar a cotorra pa' que l'arreplege.
Tinc una xiqueta culona amb els cabells curts.
Em diu papi vine't endins, si em prenya

15-18 ANYS:

Activitat 1: Escoltaran la cançó de Gata Cattana “Lisístrata”, en ella de parla de diverses dones, establirem grups i cadascun triarà una de les dones de les quals es parla en la cançó i elaborarà un informe sobre ella.

Activitat 2: Analitzarem l'obra “Lisístrata”, què pretén Lisístrata amb la vaga de sexe?Creieu que és efectiva aquesta mesura? Fins que punt en el món actual seria possible fer una cosa semblant?

PERSONES ADULTES:

Activitat 1: Visionarem l'obra de teatre “Lisístrata”,

https://www.youtube.com/watch?v=G9vdoLSHeX0

A continuació, debatrem sobre l'enfrontament entre dones i homes i com les dones exigeixen la pau entre ateneses a través de l'abstinència sexual. Triaran una escena (aquella que més els haja agradat o impactat) i la representaran en el centre.

Activitat 2: Lisístrata explica com arreglar les guerres sense fi entre els atenesos. Analitzarem aquest text i debatrem sobre si és o no una bona solució.

LISÍSTRATA. Primer, a la ciutat com al velló de llana, després d'haver-li llevat el greixum llavant-la en un bany, caldria posar-la sobre un llit, apallissar-la perquè tire els pocavergonyes i traure-li els esbarzers; i a eixos que es reuneixen i s'aglomeren al costat dels càrrecs públics, separar-los amb el cardatge i arrancar-los... els caps. Després caldria esponjar la bona voluntat comuna i tirar-la en un cistell, mesclant a tots, els metecs, els estrangers que siguen amics nostres, i als que tinguen deutes amb l'Estat: també a eixos mesclar-los ací (Els metecs eren residents a Atenes, però no ciutadans per ser estrangers o fills d'estrangers. Els que contrauen deutes amb l'Estat i no les solucionen es converteixen en *atimoi,* «sense drets». Els tres grups assenyalats mancaven per una raó o una altra de la ciutadania atenesa.) Per Zeus!, i les ciutats, totes les que són colònies d'aquesta terra, caldria tindre una idea clara que per a nosaltres són com els flocs de llana que estan cadascun pel seu costat; després s'agafen aquests flocs que formen cadascuna d'elles, es reuneixen i s'ajunten en un sol, i després es fa una gran bola i, amb ella, es teix un vestit per a la gent.

NOVEMBRE. CANTÀBRIA: SEGLE XXI: ROCK/ PUNK. - “Donant canya”

-3 ANYS

TÍTOL: *ANARKIA* A L'ESCOLETA

Materials: Espuma de pentinat, fotos de dones punks dels 80, disfresses.

Necessitarem:

-Espuma de pentinat
-Colorants alimentaris

-Una safata de forn

Metodologia:

Veiem diversos vídeos de dones punk dels 80, i escoltem la música. Aprofitant aquest experiment sensorial, farem una festa punk en classe.

Tirarem una capa grossa d'espuma en una safata de forn, per exemple. Quan estiga ben allissada, farem files de colors, per exemple amb colorant alimentari. Després mesclem.
Quan prenguen forma, jugarem a donar-nos forma de pentinat punk, a nosaltres i a la resta. Quan estiguem llestos/es… a ballar!

Com a recomanació per a ballar: Àlbum recopilatori “Girls just wanna have punk” de F. Rècords, el Brasil 2003.

TÍTOL CONTE PUNK

Materials: pictogrames

Metodologia: Amb els següents pictogrames creem una història. Nosaltres la comencem: “Piopunk vol anar al concert de rock perquè la seua amiga Honey toca la bateria en el grup Les bresques. Però els seus amics li diuen que com és una xica segur que tocaran fatal. Què pot fer Piopunk?”

Méss informació i la música de Honey i la banda de Honeycombs en
http://www.agenteprovocador.es/publicaciones/she-destroy-honey-lantree

3-6 ANYS

TÍTOL RETALLABLES PUNK

Materials: Retallables per a imprimir

Metodologia: Després d'investigar una mica sobre l'estètica punk dels 80, i veure que la roba no tenia gènere, i que els homes també portaven faldes i elles ,botes militars, podem imprimir un xic i una xica, i vestir-los de manera punk (podem posar-los crestes, tatuatges, pendents…. I després jugar a vestir-los amb diferents peces sense tindre en compte el gènere.

Com a recomanació musical i com a transgressor de les barreres de gènere, recomanem David Bowie https://www.youtube.com/watch?v=5lEwLAfL2xQ

TÍTOL: ATERRARÉ

Materials: Cançó “Aterraré”, de NOSOTRÄSH, paper per a fer avions.

Aterraré
Ho faré sobre el mar
Si alguna cosa ix malament
A soles jo vaig creuar
L'Atlàntic
Sola amb el meu avió
Que fantàstic!
Parapapapapapa
Parapapapapa
Para papapapapa
Parapapapa
Tu m'oblidaràs
Si alguna cosa ix malament
Sola amb el meu avió
Que fantàstic
M'enlairaré
De la terra al mar
Jo no oblidaré
El teu sabor a sal
Parapapapapa.

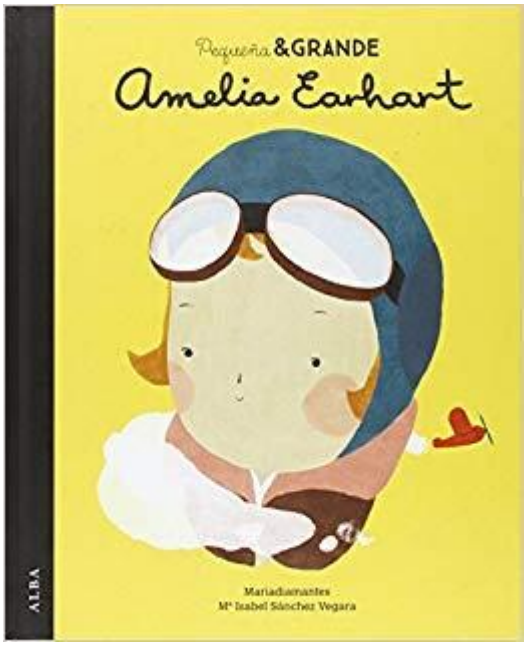

Metodologia: Treballarem la lletra a l'aula, i aprofitant-la, treballarem i contarem la història d'Amelia Earhart, amb el conte de 'Petita i Gran'.

Farem un treball de recerca sobre aquesta, i realitzarem un mural en classe. A l'hora de cantar la cançó, podem fer avions de paper per a ballar-la.

6-9 ANYS

TÍTOL "SÓC UNA PUNK"

Materials: Cançó, sóc una Punk, de "Aerolineas Federals"
https://www.youtube.com/watch?v=bouCCk8HKb8

A casa em diuen que no puc eixir,
que, que, que, que la nit no és jove,
que no és per a mi.

El meu profe es creu que em vaig amb el bus,
però jo faig el que vull,
perquè sóc una punk.

A casa em diuen que no puc eixir,
que, que, que, que la nit no és jove,
que no és per a mi.

El meu profe es creu que em vaig amb el bus,
però jo faig el que vull,
perquè sóc una punk.

Sóc, sóc, sóc, sóc, sóc una punk,
sóc una punk,
i tinc un gos amb el pèl blau.

Les classes m'avorreixen i em pose a pensar
que, que, que porte els cabells taronja
i una cresta darrere.

Espante a les velles i em pinte de blava,
jo, jo, jo faig el que vull,
perquè sóc una punk.

Sóc, sóc, sóc, sóc, sóc una punk,
sóc una punk,
i tinc un gos amb el pèl blau.

Metodologia: Cantarem en classe seguint el karaoke. Podem investigar més sobre "*Aerolineas Federales*" en https://es.wikipedia.org/wiki/aerol%C3%ADneas_Federals i https://lafonoteca.net/grupos/aerolineas-federales

TÍTOL "Rockpunzel"

Materials: Obra 'Rockpunzel', de Teatre Teatrae, escrita per Ruth Garreta.

Metodologia: 'Rockpunzel' és la història d'una jove atrapada en una torre pel malefici d'una bruixa que s'ha vist desproveïda de les seues pomes de l'amor. Rockpunzel vol escapar per a anar al costat de la seua millor amiga, una cigonya molt divertida, a un concert de rock. Un príncep més

aviat covard intentarà rescatar-la i serà víctima dels encantaments d'una bruixa enamorada. Triomfarà el rock sobre el mal? Més informació en https://www.teatroteatrae.es

9-12 ANYS

TÍTOL "INVESTIGUEM SOBRE LES DONES I EL ROCK"

Materials: Ordinadors, https://es.padlet.com/

Metodologia: Per parelles, i amb un ordinador cadascuna, crearem un *padlet* de "Dones i Rock". Cada parella buscarà una dona referent dins de l'escena rock i inseriran una xicoteta biografia, una foto i una cançó en cada secció del *padlet*. Després les exposarem a la resta de companys/as i escoltarem les cançons.

TÍTOL : Refem els contes amb Betchdel

Materials: Contes clàssics

Metodologia: Se'ls reparteix en grups i es dona a triar un conte clàssic a cada grup. Hauran de reescriure el conte introduint la música rock en l'argument, i a més respectant aquestes tres regles (el test de Betchdel per a saber si les pel·lícules són feministes:

Apareixen almenys dos personatges femenins.

Aquests personatges es parlen l'una a l'altra en algun moment.

Aquesta conversa tracta d'una cosa diferent a un home (no limitat a relacions romàntiques, per exemple dues germanes parlant del seu pare no supera el test).

12-15 ANYS

TÍTOL JO SÓC L'ARTISTA!

Materials: Lletra de les ODI Indiespañol, ordinadors, connexió a Internet.

Nosaltres us ballem,
les xiques es diverteixen.
Nosaltres us ballem,

les xiques es diverteixen.
Els xics guitarristes
desborden els cartells.
Ells són artistes,
tenen el que volen.

Indi espanyol, Indi espanyol

Indi espanyol, Indi espanyol

Jo no sóc la núvia
no sóc l'amiga.

No sóc la prima,
ni la veïna.
Deixa de buscar-me,
no estic en la llista.

Mira la meua polsera
Jo sóc l'artista!!

Indi espanyol, Indi espanyol
Indi espanyol, Indi espanyol
Indi espanyol, Indi espanyol
Indi espanyol, Indi espanyol

Indi espanyol, Indi espanyol
Indi espanyol, Indi espanyol

Indi espanyol, Indi espanyol
En el under i en el mainstream.

Indi espanyol, Indi espanyol
En el under i en el mainstream.

Indi espanyol, Indi espanyol
En el under i en el mainstream.

Indi espanyol, Indi espanyol
En el under i en el mainstream.

Metodologia:

Escoltant la cançó *d'Indiespañol* començarem un debat. Quants grups de dones i quants grups formats per homes coneixem? Triem, per parelles, un grup format per dones, i fem un article amb contingut audiovisual de cadascuna, formant entre totes una revista digital, a manera de fanzine.

TÍTOL: L'ARBRE DELS SOMNIS

Materials: Cartolines, folis, cançó “Dreams of life” de Patti Smith

Metodologia: Partim de la cançó de Patti Smith.

Després d'escoltar-la i parlar una mica sobre ella, demanem a l'alumnat que reflexionen sobre els seus propis somnis, sobre què és el que volen aconseguir. Després els plasmarem en fulls de paper per a elaborar entre tots/es “L'arbre dels somnis”.

Per a incorporar la perspectiva de gènere reflexionarem sobre els obstacles als quals ens hem d'enfrontar les dones per a aconseguir les nostres metes (cures i doble càrrega mental, per exemple)

15-18 ANYS

TÍTOL FANZINE PUNK

Materials: Exemples de fanzines (hi ha un bon assortiment en https://www.monmagan.com/fanzines/como-hacer/, on a més ens donen unes pautes per a crear-los. Un fanzine és una revista feta i autoeditada per afeccionats a un determinat tema, com poden ser música, còmic, cinema, literatura, futbol, etc.

Metodologia: Farem dos fanzines en classe. Dividim la classe en dos grups, a un li assignem punk rock britànic i europeu i dones referents, i a l'altre dones referents en el punk/rock americà.

Pel que fa al p**unk/rock britànic /europeu** podem donar-los algunes idees com Siouxie Sioux, Pauline Murray (de la banda Penetration), Palmolive (Paloma Romero, De Melilla de les bandes Slits i Raincoats)), i tenim exemples estatals com Ana Curra, Ana Da Silva, Begoña Astirraga, Silvia Escario, Tere González…

Respecte al **punk/rock americà** alguns referents són: Debbie Harry (Blondie), Janis Joplin, Wanda Jackson, Joan Jett (The Runaways), Kathleen Hanna (referent del moviment de RiotGrrrls).

A partir d'ací ja podem començar a investigar i dissenyar el fanzine (eina indiscutible de difusió dins dels moviments feministes i musicals).

Els productes seran exposats tant de manera digital com física en el centre.

Un fantàstic recurs ple d'entrevistes interessantíssimes és el llibre GOD SAVE THE QUEENS. PIONERES DEL PUNK, de CRISTINA GARRIGÓS / NURIA TRIANA / PAULA GUERRA. Editorial 66rpm

TÍTOL Dones en Festivals

Materials: web www.mujeresymusica.com

Metodologia: Partint del seu manifest;

Manifest

MiM: Dones i música

Vivim en una estructura social patriarcal i les seues dinàmiques es reprodueixen en tots els àmbits, moltes vegades de manera silenciosa. MiM naix amb l'objectiu principal de visibilitzar i combatre aquestes dinàmiques masclistes en el sector musical per a aconseguir un escenari d'equitat en el que el gènere no limite les oportunitats, ni els rols a interpretar i no condicione la resposta del públic.

Les principals metes que ens plantegem amb aquest projecte són:

-**Canviar el panorama d'infrarepresentació** de les dones en tots els àmbits del panorama musical actual: festivals, productores, discogràfiques, mitjans,…

-**Visibilitzar** a dones que han marcat la història de la música i aquelles que actualment comencen a forjar-se un camí en la música.

-**Conscienciar** sobre el masclisme en les lletres de les cançons, en l'educació i en la indústria musical i introduir una perspectiva de gènere per a canviar aquesta situació.

-**Donar veu als diferents col·lectius** que lluiten per canviar l'escenari i conjuminar esforços, promovent accions conjuntes, difonent activitats i col·laborant per a generar sinergies.

Per a això investiguem i divulguem dades, plantegem reflexions i debats, realitzem entrevistes a artistes, promocionem discos i esdeveniments realitzats per dones o amb perspectiva de gènere i fomentem la lluita activa i conscient enfront de situacions injustes per motiu de gènere en l'àmbit musical. Paral·lelament generem una base de dades de dones músiques per a facilitar el descobriment de noves artistes classificades per gèneres, països, èpoques, instruments… Aquest directori busca ser també un recurs per a programadors/es musicals que desitgen trencar la bretxa de gènere i el cercle viciós de la infrarepresentació programant dones en els seus esdeveniments musicals.

Es tracta d'un projecte col·laboratiu, obert a publicar reflexions i propostes que aporten noves perspectives. Si t'animes a col·laborar escriu a hola@mujeresymusica.com.

Obrim un torn de debat per a compartir les nostres opinions, i posem el focus analitzant els últims cartells de les nostres ciutats. Quin percentatge de dones toquen a les nostres ciutats?

És l'hora de veure els percentatges dels grans festivals, que podem veure en la pàgina: https://docs.google.com/spreadsheets/d/1-FkjtQ7UW11Ssr2SK6iKSnMZu4_pA97dIOEaIv-InWM/edit#gid=319013160

Després d'analitzar les dades i veure l'escassa representació femenina en l'escena musical de l'estat, proposem el visionat d'un dels següents documentals: http://mujeresymusica.com/documentales-sobre-mujeres-en-la-musica/

PERSONES ADULTES

TÍTOL Sessió DJ

Materials: ordinadors amb altaveus, programa de dj (per exemple virtual dj), música punk/rock feta per dones.

Metodologia: Els primer que hem de fer és investigar i seleccionar els arxius d'àudio amb cançons fetes per dones. Poden ser de diferents estils o ens podem centrar en un.

Després, haurem de tindre instal·lat el programa de dj en els ordinadors i carregar la música en aquest programa. Ací podrem trobar un tutorial molt clar sobre l'ús del programa: https://www.youtube.com/watch?v=Zq4i1dbioGg

En acabar de preparar les sessions, farem una punxada que podrem convertir en podcasts.

DESEMBRE. MARIA: SEGLE XXI: MÚSICA POP – INDIE I LLATINA. Transformant la música.

DE 0 A 3 ANYS

Realitzar una compilació amb algunes cançons de les dones d'aquest calendari i usar-la en diferents moments: en entrar a l'aula, moments de joc, de relaxació, per a ballar i moure's.

DE 3 A 6 ANYS

L'àvia de Rozalén

Rozalén - Girasoles - Converses amb la meua àvia (Documental)

https://www.youtube.com/watch?v=v74YMAa-yLs

Visualitzar el vídeo en classe i parlar de les àvies de cadascú, dels seus ensenyaments…

Ballar la cançó de Girasoles de Rozalén

Es pot ballar de manera lliure, intentant seguir el que fa Rozalen o el que fa Bea (la interprete de signes)

DE 6 A 9 ANYS

Sopa de lletres

Cerca el nom de 10 dones músiques (dels segles XX i XXI).

N	R	T	O	G	O	S	L	Z	A	A	R	A	A	F
R	I	B	E	N	A	O	C	K	A	I	D	R	S	D
S	M	N	P	T	E	T	I	I	A	A	B	E	O	C
D	H	E	A	A	N	U	A	E	E	L	O	T	L	S
E	T	E	R	S	B	I	I	C	N	E	M	H	E	A
D	D	A	I	C	I	T	D	A	A	O	I	A	G	N
E	P	C	A	L	E	M	A	D	S	T	D	F	I	A
O	S	A	I	R	A	D	O	L	S	E	T	R	M	A
G	I	S	E	L	E	B	E	N	D	O	R	A	E	L
S	A	G	I	K	A	G	L	S	E	E	I	N	N	C
F	F	F	O	I	E	Y	E	A	P	I	O	K	E	A
E	O	E	M	C	E	N	I	E	N	E	A	L	Z	I
R	E	F	S	B	T	G	I	Y	Z	C	O	I	A	D
A	F	V	O	R	N	A	A	A	F	F	O	N	I	F

Palabras a encontrar:

A _____
N _____
G _____
A _____
S _____
S _____
M _____
B ____
A _____
G _____

Interpretem

Per grups, ballar o interpretar les lletres de:

Las hadas existen (Rozalen)

Te prometo (La otra) https://www.youtube.com/watch?v=u6VWIGU44gc

DE 9 A 12 ANYS

Trobeu en el calendari el nom d'aquestes dones o grups de dones músiques

1.- Va ser la primera dona a compondre òpera (Francesca Caccini)

2.- Va pertànyer al grup dels 8 (Rosa Garcia Ascot)

3.- Banda espanyola de indie pop de Gijón (Nosotras)

4.- Directora d'orquestra (Gisele Ben-Dor)

5.- Trobairitz que sobreïx en la cort del rei Alfons X (Maria Pérez Balteira)

Coneixem història amb les cançons de…

Per grups, estudieu les lletres i la història d'aquestes cançons i gravar un vídeo (amb una coreografia o interpretant) les cançons de:

Justo (Rozalen)

Suena Guernica (Rosalia)

DE 12 A 15 ANYS

Mitja taronja o taronges senceres?

Escolta o llig la cançó Contigo de La Otra.

https://www.youtube.com/watch?v=N7_HDM6mBGQ

Per a la vida real, quin missatge tries per a les teues relacions?

Coneixes dones músiques?

Es tracta que l'alumnat responga, per escrit, d'una manera ràpida, aquestes preguntes:

7 cantants masculins

7 cantants femenines

7 grups de pop masculins

7 grups de pop femenins

7 guitarristes masculins

7 guitarristes femenines

7 Dj masculins

7 Dj femenines

7 rapers

7 raperes

(es pot afegir o llevar)

La idea és comentar posteriorment què els ha resultat més difícil i per què creuen que és degut.

Si les dones tenen més presència en uns estils musicals o uns altres i per què. Reflexionar sobre si escoltem més homes o més dones, si la música que escoltem porta biaix de gènere, què fem per conéixer altres músiques…

(En el calendari hi ha exemples de dones músiques que el docent pot presentar a l'alumnat després)

DE 15 A 18 ANYS

Què és el feminisme?

Amb la cançó de Renne Goust “La cumbia feminazi” es tracta de denunciar el terme “feminazi” per ser inapropiat i ofensiu per a les persones que van patir el nazisme i per a les quals pateixen la desigualtat de gènere i/o lluiten per la igualtat.

a) Visualitzar el vídeo en classe https://www.youtube.com/watch?v=TuT3bYuio64 i comentar per grups:

- Si el feminisme és igualtat…..quin és el problema?

- T'han posat alguna vegada una etiqueta per defensar la igualtat de gèneres? Per ser feminista?

b) Escrivim, com en el vídeo, les nostres pròpies etiquetes, les que ens han posat alguna vegada o les que hem posat a uns altres per defensar la igualtat.

Passejar amb elles per la classe, verbalitzar-les o explicar-les si es veu necessari, i posteriorment ens les anem llevant i tirant.

ENTREVISTA A….

Es tracta de conéixer una mica més a aquestes artistes i descobrir que hi ha darrere de la seua música, dels seus vídeos.

Són treballs per grups, en els quals després d'una labor d'investigació, l'alumnat ha de respondre a:

-Xicoteta biografia de l'artista (ROZALEN, ROSALIA, RENNE GOUST)

-Què t'ha cridat més l'atenció d'aquesta artista?

-Quina cançó/vídeo t'agrada més? Per què?

-Alguna cosa (alguna cançó, algun treball, alguna característica) que ha aportat aquesta persona a la lluita per la igualtat entre dones i homes.

PERSONES ADULTES

Investiga sobre el cas de la **trombonista Abbie Conant** quan va voler ingressar en la Filharmònica de Munic

Havies sentit parlar de les audicions a cegues (o darrere d'una cortina)?

Per què ho fan? Ha variat el nombre de dones i homes en les orquestres que seleccionen amb aquest mètode?

Dones en els festivals

Has estat en algun festival? T'has fixat en quantes dones actuen?

Per grups, trieu festivals de música (o bandes, orquestres o esdeveniments musicals) i estudieu el nombre d'artistes dones i d'artistes homes en cartell. Establiu percentatges i mostreu a la resta de la classe cada grup l'estudi estadístic. Traieu conclusions i possibles aportacions.

http://mujeresymusica.com/la-presencia-de-las-mujeres-en-los-festivales-en-2018/

Recursos:

1. REVISTES I DOCUMENTS DIGITALS

-Janis Joplin, tota una icona femenina del rock

https://revista.dicelacancion.com/janis-joplin-todo-un-icono-femenino-del-rock

- Compositores en la història
https://docs.google.com/presentation/d/1EYGMNewaUtHQdlYceu818eizpohzJtvb1G2jKnQB2Pc/present?slide=id.i84

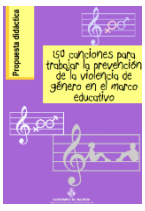

- Document “150 canciones para trabajar la prevención de la violencia de género en el marco educativo”http://carei.es/wp-content/uploads/150-canciones-para-trabajar-la-

prevenci%C3%B3n-de-la-violencia-de-g%C3%A9nero-en-el-marco-educativo-AYUNTAMIENTO-DE-VALENCIA.pdf

-Entrevista en article de XL Setmanal a la cantant Cristina Rosenvinge. Les seues opinions sobre el paper de les dones en la música, el feminisme i la maternitat https://www.xlsemanal.com/estilo/gente/20190503/christina-rosenvinge-debut-los-80.html

-La Voz de Galicia. Article: El talent té nom de dona. El món de la música també viu la seua particular revolució feminista. En els últims anys, les dones s'obliden de mers rols interpretatius i adquireixen rellevància en les llistes d'èxits com a creadores i compositores en tots els estils imaginables https://www.lavozdegalicia.es/noticia/fugas/2018/03/30/talento-nombre-mujer/0003_201803SF30P2991.htm

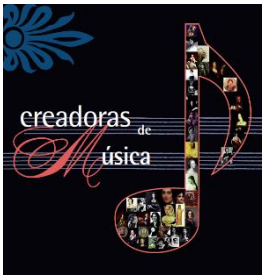

Creadores de Música. Material descarregable en PDF, editat per l'Institut de la Dona fa un recorregut històric de dones compositores incloent-hi a les actuals. Inclou bibliografia, discografia i llibrets.

http://www.inmujer.gob.es/areasTematicas/AreaEducacion/MaterialesDidacticos/docs/CreadorasMusica.pdf

Article de la web NOTICIAS ONU escrit per Elías Wessel titulat “Dones en la Música, silenciades per la desigualtat de gènere” https://news.un.org/es/story/2019/02/1450871

-Article: L'altra història de la Música: Compositores Silenciades http://www.prospereando.es/index.php/2016/12/09/la-otra-historia-de-la-musica-compositoras-silenciadas/

2. RÀDIO-

-ACORDES DE MUJER https://inoutradio.com/programas/acordes-de-mujer/

- Ràdio.wanda jacson. Country .en ràdio https://inoutradio.com/acordes-de-mujer-4-wanda-jackson-i-la-chica-de-los-flecos-rebeldes-por-eulalia-amigo-y-paz-montalban/

3. WEBS

- La dona en la música http://www.musikawa.es/la-mujer-en-la-musica/

- Dones i música http://mujeresymusica.com/

- Música antiga http://www.musicaantigua.com

4. VÍDEOS YOUTUBE

-Vídeo feminisme i música https://www.youtube.com/watch?v=USKJ_qK1Pqk

5. DOCUMENTALS I CURTMETRATGES

-Curtmetratge: 'Por la flor de la canela'. Candidat al millor curtmetratge documental de Premis Goya 2014 https://vimeo.com/57918119 fa un recorregut per les cançons de la violència sexista des de l'Edat Mitjana fins el segle XXI, alhora que ens posa en alerta, perquè moltes vegades cantem cançons que només hem oït i no escoltat.

-Programa de TVE.es “Cachitos de hierro y cromo”. El vídeo a la carta “Girl Power” rescata de l'arxiu de TVE dones que han escrit amb notes morades aquest pentagrama feminista. Dones que van viure a contra corrent i van revolucionar l'escena musical, reivindicant la igualtat a través de les seues cançons o formant grups de dones.http://www.rtve.es/alacarta/videos/cachitos-de-hierro-y-cromo/cachitos-hierro-cromo-esta-semanaa-cachitos-girl-power-rtvees/5247338/

-Programa d'RTVE. Programas de Mano- “Mujeres compositoras, la cara femenina de la música.” http://www.rtve.es/television/20120305/mujeres-compositoras-largo-histora/504599.shtml